

జూలై
1948

చందమామ

ఖరీదు
0-6-0

పిల్లల మాసపత్రిక

Chandamama July '48

Photo by R. Krishnan

నే వెక్కతనూ ఒకటి!

భూమి నుండి సంపద

ప్రత్తినుండి గుడ్డను తయారుచేయుట మనకు పురాతనమైన చాల పెద్ద పరిశ్రమ. వివిధరకముల నేతలు, చూపులను నాటిరేపి భారతదేశపు నేతగాండ్రు ఈక్వడి ప్రపంచమందన్నచోట్ల ప్రకంఠింప బడినది. మొగలాయి చక్రవర్తి ఔరంగజేబు ఒకసారి తన కుమార్తె ఒంటిపై చీర చాల తక్కువగా నున్నందుకు మందలించెను. అందు కామె అక్కిరింపు చెప్పి, చీరను ఏడుసార్లు తన ముట్టాతిప్పి తానుధరించెనని బాబు చెప్పెను.

మొదటి నేతమిలు టౌన్లాయిలో 1853 సం॥లో స్థాపించబడినది. నేను టౌన్లాయిలో 88 మిల్లులు, ఇండియా పాకిస్తానులలో కలిపి 390 మిల్లులు కలిపి వీల్వూడ్లో మొత్తం 4 లక్షల కార్మికులు పనిచేయుచున్నారు. ప్రత్తి నేతమిల్లులు గల రెండవ పెద్దకేంద్రం అహమ్మదాబాద్.

ప్రక్కనున్నపటముతో ప్రత్తి అధికముగ వండు ప్రదేశములు గుర్తింపబడినవి.

ప్రత్తి, 'రెండురకములున్నవి. ఒకటి "పొట్టిపేరులు గలది"; ఇది ముతక గుడ్డ తయారుచేయుటకు. రెండవది "పొడగు పీచులు గలది" — పన్నగుడ్డ నేయుటకు.

రాబోవు సంచకలో మరియొక దాని కై నిరీక్షించండి.

ప్రకటనకు దురు : హమాం ౪ 501 నబ్బులను తయారు చేయు

ది తాత ఆయిల్ మిల్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్

మూడుకోట్ల ఆంధ్రులకు మూడు ఉత్తమ పత్రికలు

నేడే చందాదారులుకండి!

చంద్రమాసము

పిల్లలకు

సాబుచందా 5-0-0

రెండేండ్లకు 9-0-0

సాబుచందా 3-0-0

రెండేండ్లకు 5-0-0

యౌ య

యువ విద్యార్థులకు

ఆంధ్రభూతి

పెద్దలకు

సాబుచందా 5-8-0

రెండేండ్లకు 10-0-0

అఫీసు

పోస్టు బాక్సు నెం. 1686 :: మద్రాసు-1

ఆ అమ్మాయి
ఆటలూ
పాటలూ
ఎందుకో
తెలుసునా?

ఇదిగో
ఆమె చెప్తోంది...

నాకు ఈవేళ పుట్టింరోజు
పండుగ. అందువల్ల, మా
నాన్న నాకు కొత్త పరికిణీ,
చొక్కా కొని యిచ్చాడు.
పరికిణీ, చొక్కా ఎంత
బావుందో చూశావా!

★

వీ అంగడిలో కొన్నారని
నాన్నని అప్పు అడిగింది.

★

చేనేత బట్టల
ఎంపొరియంలో
అని నాన్న చెప్పారు.

మదరాసు చేనేత రాష్ట్రీయ సహకార సంఘం లివి. టెడ్ ,

హలోవెన్ గార్డన్స్

34, పాంథియన్ రోడ్

:

విగ్గేరు, మదరాసు.

చందమామ

చందమామ పత్రిక

జూలై ౧౯౬౬

ఈ సంచికలో యివి
చదువుకోండి

విషయము	పేజీ
ఎత్తుకు పై ఎత్తు	 7
మాకిరాజు	 8
అత్యాశ	 10
వర్తమానుని విదేశ యాత్రలు	13
అదృష్ట హీనులు	 21
చమత్కారము	 24
నేపట్టినకుందేటికి మూడేళ్ళాళ్లు	26
వెట్టి వెంకన్న	 30
ఎవరు తెలివిమంతులు	 37
గోండ్ నాథ్	 40
శివరామ బ్రహ్మం	 45
పిల్లి శకునము	 46
ముగ్గురు చిత్రకారులు	 48
తిరుప్పావైకి తింటి వైద్యం	49
దొంగరి గుఱ్ఱం	 50

ఇవన్నీగాక, చిక్కుచదరాలు, ముగ్గులు,
చిక్కుబొమ్మలు, పజిలు
యింకా, యింకా ఎన్నోవున్నాయి.

చందమామ ఆఫీసు
పోస్టుబాక్సు నెంబరు . 1686
మద్రాసు . 1.

తిలక్ మార్కు
మిస్కి ఇంగువ
గడియారం మార్కు
కర్పూరం

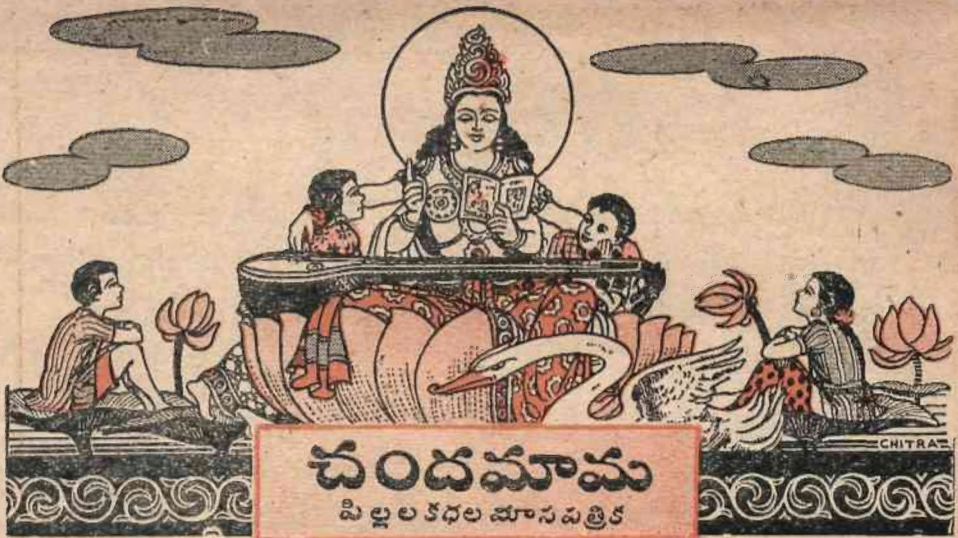
మెంతాల్,
వోమంపువ్వు

బోమగాను, చిల్లరగాను సరసమైన
ధరలకు దొరుకును

గోపాలీ చాంప్షన్స్
అండ్ కంపెనీ

30, గోవిందప్ప నాయకన్పేటి,
జి. టి. మద్రాసు.

సంచాలకుడు, చక్రపాణి

సంపుట 3

జూలై 1948

సంచిక 1

పాపలా!

నేను మీయింటికి రావటం మొదలుపెట్టి ఒక సంవత్సరం అయింది. ఈ ఏడాదినించి మీరు నన్ను ఎంత మర్యాద చేశారో, నన్ను చూసి ఎంత సంతోషపడ్డారో నేను చెప్పలేకుండా వున్నాను. మీరే కాదు, మీ అమ్మా, నాన్నా, మీ అవ్వా, తాతా అందరూ కూడా నన్ను సమానంగానే గౌరవించారు. నిజానికి నేను మీ అందరికీకూడా మామనే కదూ! మామను మర్యాద చెయ్యనివాళ్లు ఎవరైనా ఉంటారా?

పోతే ఇకముందు కూడా నేను మునుపటి లాగానే చక్కగా అలంకరించుకొని, మంచి మంచి శాస్త్రాలు చెప్పతూ మీ ఇంటికి వస్తాను. మీ ప్రక్కయిళ్లకు కూడా తీసుకపోతారు కదూ నన్ను?

మీ

చందమామ

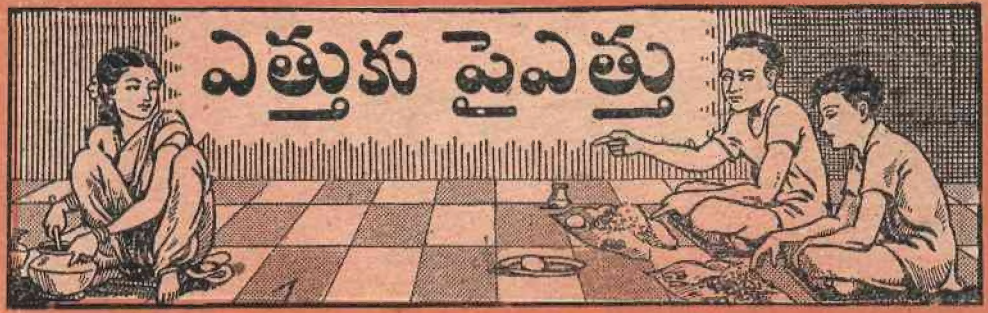
అట్టమీది బొమ్మ

అబ్బాయిలూ! మీరు జటాయువు పేరు విన్నారు కదూ? జటాయువు పెద్ద పక్షి. అది రెక్కలు విప్పితే ఆకాశం కప్పినట్లయ్యేది. అది కాళ్లతో తన్నితే పెద్ద పెద్ద రథాలు బోర్లవడేవి. అంత పెద్ద బలశాలి అది.

రామలక్ష్మణులు లేని సమయంలో రావణాసురుడు సీతాదేవిని దొంగలించి పుష్పకరథం మీద లంకకు తీసుకుపోతున్నాడు. పాపం! సీతాదేవి ఏమి చెస్తుంది? చెట్లతో, పుట్టలతో, కొండలతో, గుట్టలతో, నదులతో, వాగులతో అన్నింటితోనూ ఈవార్త రాముడితో చెప్పమని మొరపెట్టింది. జటాయువు వస్తాడు ఒక చెట్టుమీద కూర్చుని కునుకుతున్నది. ఈ కేకలు దాని చెవినిపడి లేచి, రావణుడి రథానికి అడ్డం వెళ్లింది. రావణుడు బాణాలు వేశాడు; జటాయువు వాటిని రెట్టచెయ్యకండా కాళ్లతో రావణాసురుడి రొమ్ముమీద తన్నింది; గుఱ్ఱాలను ఒక్కదెబ్బకు చంపింది. రావణాసురుడు బాగా భయపడి, రథాన్ని వదిలి సీతాదేవిని పట్టుకుని భూమిమీదకు దిగాడు. జటాయువుకూడా కిందికి దిగి వచ్చి రావణుడి మొహానతన్నింది. అతని కిరీటం పోయి దూరంగా పడింది. అప్పుడు రావణుడు చప్పున కత్తి తీసి జటాయువు రెక్కలు నరికి వేశాడు. రెక్కలు పోవడంతో జటాయువు కూలబడి పోయింది.

అలాగే కొనపూపిరితో రాముడు అక్కడికి వచ్చేవరకూ పడివుండి సీతాదేవి వార్త అతనికి చెప్పి చనిపోయింది. జటాయువు మరణానికి రాముడు చాలా విచారపడ్డాడు. దానికి డహన సంస్కారాలుచేసి స్వర్గం యిచ్చాడు. చూశారా, జటాయువుత్యాగం? తను గెలవలేనని తెలిసినకూడా అధర్మం జరుగుతుంటే వేర్పలేక చివరివరకు పోట్లాడింది!

దొరవారి యబ్బాయి
చురుకైన వాడు
పలుకరించినవారి
చెలికట్టనీడు.

బస్తీ చదువు పంట
వట్టినట్లుంది
పల్లెవారల చూచి
పరిహసిస్తాడు.

సీమదొర మోస్తరా
శ్రీవారి బిడ్డ
వేసంగి సెలవలకు
వేంచేసినాడు.

తలిదండ్రులకు తన
తెలివితేటలను
ప్రకటించవలెనని
భావించినాడు.

అమ్మా అబ్బా సరసన తిండికి
ఆతడుగూడ గూర్చున్నాడు
ఉడికి ఉడకని కొడిగ్రుడ్డు రెం
డుంచిన పళ్ళెము చూచాడు.

ఈ రెంటిని మూటిని చేస్తానని
ఇటు నటు గ్రుడ్లను ద్రిప్పాడు
ఒకటి, రెండూ కలిపిన మూడగు
నూహిస్తా రెమన్నాడు.

తండ్రి

అమ్మ దొకటి నా దొకటి మూడవది
అబ్బాయి! నీ దనగానే
దసరా బుల్లోడై పిల్లాతడు
తలవంచుక కూర్చున్నాడు.

ఎత్తుకు పైయెత్తెత్తిన పెద్దలు
ఇల్లై మాడుస్తుంటారు
చిన్నని పెద్దని తెలియ కాడితే
సిగ్గు చితికి పోతుంటారు.

మాకరాజు

పాటకూరి

శాస్త్రాలవా రొక గ్రంథ మ్మేదో చంకన పెట్టుకు పోతుంటే
మాకరాజుగా రాతని బిలి చీ మాదిరిగా ప్రశ్నించారు.

మాకరాజు

శాస్త్రీ గా రదేమిటండి?
చంక బట్టకున్నదే?

శాస్త్రీ

భారతమ్ము బాబయా?
పంచమ వేదమ్ముయా?

మాకరాజు

వర్ణ ముందో లేదో చూడ
వలయు బయటబెడుదురా?

శాస్త్రీ

తిథులు, వర్ణ ముండ విందు
కథలు, గాథలుండును.

మాకరాజు

పనికిరాని గ్రంథమేల?
పారవేయ రా దనన్,
తోకముడిచె శాస్త్రాలు
మాకరాజు నవ్వెను.

ఆ వీధిన మన శాస్త్రుల వారయి
దాటు రోజులకె పోతుండి
కత్తి వుచ్చుకొని పోవు రాజుతో
గలిసి తమాషగ నిటులాడెన్.

శాస్త్రి

గడ్డమెదిగె బాబయ్యా?
కత్తి కొంచె మిత్తురా?

మాక రాజు

చంపినావు శాస్త్రులూ?
సరస మాడి నానయా!

శాస్త్రి

సరస మేటి బాబులూ?
సత్యమున్న దంటిరి.

మాక రాజు

దండాలుండి స్వాములూ!
తగిన శాస్త్రి యైనది.

ఎవరి నెట్టు లాడవలెను?
ఎఱుగుటెంత వారికో?

అ త్య శ

వైకుంఠయేకాదశి వచ్చింది. అప్ప తన వాడుక ప్రకారం ఉపవాసం వుంది. ద్వాదశి నాడు పెందలాడే పొరోహితుణ్ణి పిల్చింది పూజకు.

పొరోహితుడు అతి ఆశగలవాడు. ఆయనకు డబ్బే ప్రధానముకాని యితర గొడవలతో ఆయనకు అవసరములేదు. ఆ దినం ఆయనకు చాలా ఆహ్వానాలు వచ్చాయి. అందరితో చెప్పేడు వస్తానని, యేదో పది యిండ్లకు పోతే పది రూకలు వస్తాయుకదా అని.

కొందరి యిండ్లకు పోయేడు మన పొరోహితుడు. యేదో గొణి గొణి గొణిగేడు. పూజచేసినట్టు నటించాడు. పాపం వాండ్లు అమాయకులు. అయ్య చెప్పింది వేదం అనుకున్నారు. దక్షిణలు యిచ్చారు. అయ్యగారు అవి రొంటిన పెట్టుకుని అవ్వగా రింటికి వచ్చారు.

కాని మన అప్ప అంత తెలివితక్కువ దనుకున్నారా? కాదుసుమా! పూజకు అప్ప పూలు, పండ్లు వగైరా అన్నీ సిద్ధం

అనగా అనగా ఒక పూళ్లో ఒక ముసలవ్వ వుండేది. ఆమె చాలా భక్తురాలు, ఆచార వంతురాలు కూడా. ప్రతి యేకాదశి, అమావాస్య రోజులలో ఉపవాసం ఉండి మరురోజు పొరోహితుణ్ణి పిల్చి దేవునికి పూజచేయించి కాని అహారం ముట్టేది కాదు. దేవతాపూజలో ఏలోపమూ లేకుండా వుండాలని పాపం అప్పకొరిక.

కె. వి. వరలక్ష్మిదేవి

గుండ్లకుంట

చేయాలనుకుంది. కాని యింతలోనే పొరోహితుడు వచ్చాడు. పూజకు కూర్చున్నాడు. పూలు, పగైరా వస్తువులు తెస్తామని కొంచెం వుండమని అవ్వ చెప్పింది. కాని పొరోహితుడు యిప్పుడు అవి అన్నీ అవసరం లేదంటూ పూజ మొదలుపెట్టాడు. ఆయనకు యింకా అహ్వనాలు వున్నాయిగా మరి. ఆక్షింతలు తీసుకున్నాడు.

"పుష్పార్థం అక్షతాం సమర్పయామి; నారికేళార్థం అక్షతాం సమర్పయామి; దివ్యపరిమళ గంధార్థం అక్షతాం సమర్పయామి" ఇది అది అక్షతాం సమర్పయామి; అంటూ కొంచెంసేపు గొణిగేసి పూజ ముంగించాడు.

ఇదంతా అవ్వ చూస్తూనే ఉంది. అతని తొండర గ్రహించింది. పొరోహితునిపై అవ్వకు కోపం వచ్చింది. ప్రతీకారం చెయ్యా లనుకుంది.

పొరోహితుడు పూజ పూర్తిచేసి దక్షిణ యిమ్మని అవ్వనడిగాడు. అవ్వ యింట్లోకి పోయి, కొంచెం అక్షింతలు తెచ్చింది.

అయ్య దక్షిణయిస్తుందని చెయ్యిజాపేడు. వెంటనే అవ్వ ఆయనచేతిలో అక్షింతలు వేసి 'దక్షిణార్థం అక్షతాం సమర్పయామి' అంటూ వెళ్ళిపోయింది.

పొరోహితుడిది గ్రహించి, సిగ్గు పడ్డాడు. తల వంచుకొని వెళ్ళిపోయాడు. ఆ రోజు నుంచి మళ్ళీ యెప్పడూ ఆయన పూజలో అవకతవకలు చేయలేదు. చూచారా మన అవ్వ యుక్తి!

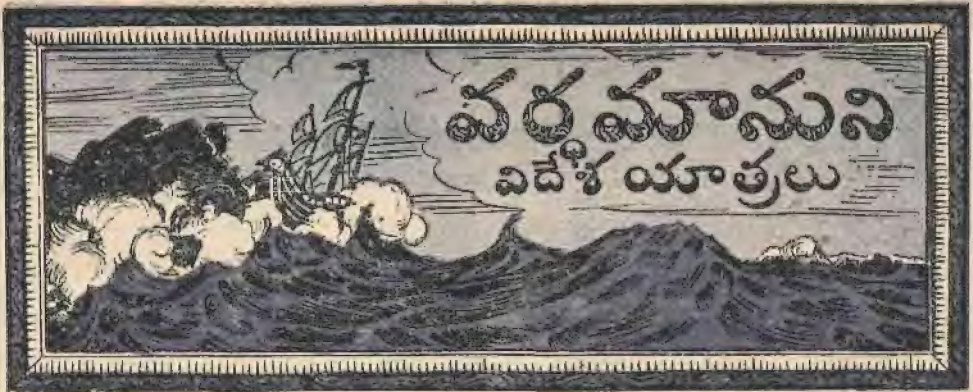

అబ్బాయిలూ, అమ్మాయిలూ!

పైన తొమ్మిది కుందేళ్ల జంటలువున్నై చూశారూ. తొమ్మిది జంటలూ ఒకే మోస్తరుగా వున్నట్టు కనిపిస్తున్నాయికదూ? కాని, తొమ్మిదింటో రెండు జంటలు మాత్రమే ఒక్క మోస్తరుగావున్నై. ఆ జంటలేవో మీరు కనుక్కోండి. కనుక్కోలేకపోతే జవాబు 52 పేజీలో చూడండి.

వర్తమానుని విదేశయాత్రలు

రెండువేల ఏళ్లకిందట దక్షిణదేశంలో వర్తమానుడనేవాడు ఉండేవాడు. అతని తండ్రి మిక్కిలి ధనవంతుడు. ఆయనకు సముద్ర వ్యాపారం ఉండేది. ఆయన ఓడలు నిర్మించి, వాటిమీద తన మనుష్యులను సముద్రంలోని ద్వీపాంతరాలకు పంపి వ్యాపారం చేసేవాడు. సముద్రప్రయాణం చేసి వచ్చిన మనుష్యులు ఇతరదేశాల వింతలు తండ్రికి చెబుతుంటే వర్తమానుడు వింటూ ఉండేవాడు; తానుకూడా ఆ దేశాలు చూడాలని అభిలాషపడేవాడు.

తండ్రి లోకాంతరగతుడై వ్యాపారం తనవశంకాగానే వర్తమానుడు స్రుష్టాండమైన ఓడ ఒకటి కట్టించాడు. దానికి బ్రాహ్మణుల చేత పుణ్యాహవాచనం చేయించాడు. తన ప్రయాణానికి ముహూర్తం పెట్టించాడు.

వేలాది ప్రజలకు అన్నదానమూ, వస్త్రదానమూ చేశాడు. ఓడనిండా వర్తకానికి అవసరమైన వస్తువులూ, మూడునెలల ప్రయాణానికి సరిపడే ఆహారపదార్థాలూ పెట్టించాడు. ముహూర్తానికి సరిగా ఓడ రేవులోనుంచి కదిలింది. తూర్పుదీవులకేసి సాగింది.

ఒక వారం రోజులు ప్రయాణం సక్రమంగానే జరిగింది. ఆ తరువాత ఒక పెద్ద తుపాను ప్రారంభమైంది. ఈ తుపాను క్రమంగా పెద్దదై, భయంకరంగా పరిణమించింది. ఓడ వాయువేగంతో తుపానులో పడి కొట్టుకుపో సాగింది. అది ఎటు పోతున్నదీ ఎవరికీ తెలియదు. ఈ విధంగా మూడు పగళ్లూ, మూడు రాత్రులూ తుపానులో కొట్టుకుపోయి ఓడ సముద్ర మధ్యాన

జోనాథన్ స్విఫ్ట్ వ్రాసిన గల్లివర్స్ ట్రావెల్సుకు అనుకరణ.

రాళ్ల గుట్టకు తగిలి, పగిలి, మునిగి పోయింది. రెండు మూడు లక్షల విలువ రత్నాలూ, వస్త్రాలూ మొదలైన సమీకృత సముద్రంపాలు కావటమేకాక, ఓడలో ఉన్న నూరుమంది ప్రాణులూ సముద్రానికి బలిఅయినారు.

వర్తమానుడు మాత్రం ప్రాణరక్షణార్థం ఒక ఓడ దూలాన్ని పట్టుకుని దాని సహాయంతో ఈడసాగాడు. కాని త్వరలోనే అతనికి స్పృహ తప్పిపోయింది. అతర్వాత ఏమీ జరిగిందీ అతనికి తెలియదు. అతనికి తిరిగి ఒళ్లు తెలిసేసరికి ఎండకాస్తున్నది.

సముద్రం ప్రకాంతంగా ఉంది. అతను మళ్ళీ ఈదడానికి దూలంమీదినుంచి దిగి, నీటిలో నిలబడేసరికి అతని కాళ్లకు అడుగు తగిలింది. అక్కడ సముద్రం అతనికి మొలలోతే ఉంది. అయినా తీరం చాలాదూరాన ఉంది. వర్తమానుడు నీటిలో నడుచుకుంటూ ఒడ్డుకేసి రాసాగాడు.

అక్కడితీరం నిర్మానుష్యంగా ఉంది. తన ప్రాణం దక్కినందున వర్తమానుడు యిష్టదేవతలను ప్రార్థించుకుని. అక్కడే పచ్చికబయలుమీద పడుకుని తిరిగి సద్ర పోయాడు. అతను నిద్రలేచేసరికి మర్నాడు

చందమామ

తెల్లవారుతున్నది. జరిగినదంతా అతనికి జ్ఞాపకం వచ్చింది. అతను లేచి కూర్చోబోయినాడు, కాని సాధ్యం కాలేదు. అతని చేతులూ కాళ్ళూ నేలకు అంటుకు పోయినట్టు తోచింది. తల కదిలిద్దామన్నా జుట్టు ఎవరో పట్టుకు లాగినట్టు నొప్పిపుట్టింది. కొన్ని వేల దారపుసాగులతో ఎవరో అతన్ని నేలకు కట్టివేశారు.

వర్తమానుడు అతాశ్చర్యంతో ఇదేమిటా అని ఆలోచిస్తుండగా అతని కాలిమీద ఏదో పురుగు పాకుతున్నట్టు తోచింది. ఆ ప్రాణి క్రమంగా తన రొమ్ముమీదికి వస్తున్నది.

వర్తమానుడు కష్టపడి తల కొంచెం యెత్తి చూచునుగదా, అతని రొమ్ముమీద నిలబడి ఉన్నది ఒకమనిషి! ఆ మనిషి ఎత్తు సరిగా ఆరుగుళాలు. ఆ మనిషి చేతిలో విల్లున్నది, భుజాన అంబులపాది ఉన్నది.

వర్తమానుడు మేలుకొన్నాడని తెలుసుకుని ఆమనిషి ఏదో కీచుకేక పెట్టాడు. మరో యాభైమంది మనుష్యులు వర్తమానుడి వెంటమీదుగా పాకి రాసాగారు.

"ఎవరు మీరు? నన్నెందు కిట్లా బంధించారు?" అన్నాడు వర్తమానుడు. అతని గొంతు ఆ చిన్నమనుష్యులకు ఉరుములాగా విని

పించి ఉండాలి. వారంతా బెదిరి పారి పోయినారు. కొందరు కంగారులో కిందపడి దెబ్బలుకూడా తగిలించుకున్నారు.

వాళ్ళ నడిగి లాభంలేదని వర్తమానుడు తనచేతిని బలంగా గుంజాడు. దానికి కట్టిన దారపుపోగులన్నీ పుటపుటా తెగిపోయినాయి. తలకు, మిగిలిన అవయవాలకూ కట్టివున్న దారపు పోగులు కూడా తెంచుకోసాగాడు. తమబందీ తప్పించుకుంటున్నాడని గ్రహించి ఆ బుల్లిమనుష్యులు దూరం నుంచి వర్తమానుడిమీద బాజాలవర్షం కురి

పించారు. ఈ బుల్లి అంబులు పూచిక ముళ్ళల్లే వర్తమానుడి గుడ్డల్లో యిరుక్కు పోయాయి. ముఖానికి తగిలినవి మటుకు చీమలు కుట్టినట్టు బాధ పెట్టాయి. వాళ్ళు తనను ఏం చేస్తారో తెలుసుకుందామని వర్తమానుడు కట్టు వేదల్పాకోవటం మాని కవలకుండా పడుకున్నాడు.

కొంచెంసేపటికల్లా ఆ మనుష్యులు, భయం కొద్దికొద్దిగా పోగొట్టుకుని, వర్తనుణ్ణి సమీపించారు. ఒకడు అతని చెవిదగ్గర విదోఅరిచాడు. వర్తమానుడికి ఆభాష అర్థం కాలేదు. కాని తనకు ఆకలి అవుతున్నదని సంజ్ఞలద్వారా తెలియజేశాడు. వెంటనే వారు వెళ్లి పోయి అతనికోసం ఆహారం తెచ్చారు. ఎన్నోవేలమంది అతని ముఖం మీదికి ఎక్కి ఆహారం అతనిశేట్లో చేస్తేనే గాని అతని కడుపు నిండలేదు. ఎట్లాగైతే నేమి అతను పొట్టనింపుకుని మళ్ళీ నిద్ర పోయాడు.

చందమామ

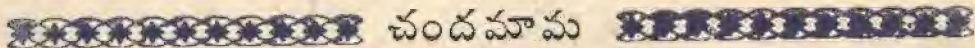

ఇరవైరెండు చక్రాలున్నాయి. వెయ్యిమంది వామనులు మూడు గంటలు శ్రమపడి వర్తనుష్టి ఈ బండిమీదికి అతి శ్రమతో ఎక్కించగలిగారు. ఇంతసేపూ వర్తమానుడు నిద్రలేవలేదు. కారణమేమంటే అతను తిన్న ఆహారంతోపాటు వామనులు అతనికి మర్తు కలిగించే సారాయికూడా ఇచ్చారు.

రాజమందిరం అక్కడికి అరమైలు దూరంలో ఉన్నది. వర్తమానుడి బండికి పదిహేనువందల గుర్రాలు కట్టారు. అ గుర్రాలు నాలుగున్నర అంగుళాల ఎత్తు గలవి. ఈ బండి నాలుగు గంటలు ప్రయాణంచేసేసరికల్లా ఒక ఇరుసు విరిగింది. దానికి మరమ్మతు చెయ్యటానికి ఆగారు. ఈ సమయంలో వర్తనుష్టి చూడటానికి కొందరు వామనులు అతని మోహం మీద ఎక్కారు. వారిలో ఒకడు తనకర్ర వర్తమానుడి ముక్కుపుటంలోనికి పోనిచ్చి తడిచిచూశాడు. వర్తమానుడికి తుమ్ములు వచ్చాయి. ఆ తుమ్ములకు అతని ముఖం మీద ఎక్కినవారు అదిరికిందపడి కాళ్ళూ చేతులూ విరుచుకున్నారు. ఈ లోపుగా

వర్తమానుడు చేరిన ద్వీపంపేరు. వామన ద్వీపం. అక్కడిమనుష్యులు వామనులు. తమదేశానికి ఒక పెద్ద రాక్షసుడు వచ్చాడనేవార్త వామనరాజునకు తెలిసింది. అతనిని బంధించి తన దగ్గిరికి తీసుకు రావటానికి రాజుగారు తన దగ్గిర ఉన్న బళ్లలో కల్లా పెద్ద బండిని పంపారు. వర్తమానుడు భోజనం చేసి తిరిగి నిద్రపోతున్న సమయంలో రాజుగారు పంపిన బండి వచ్చింది. ఈ బండి ఏడడుగులుపాడుగూ, నాలుగడుగులు వెడల్పూ ఉంది. దానికి

చందమామ

ఇరును మరమ్మతు పూర్తి అయి మళ్ళీ ప్రయాణం సాగింది.

దారిలో చీకటిపడింది. వామనులు ప్రయాణంచాలించి ఒకచోటమజిలీచేశారు. తెల్లవార్లూ ఆ అయిదువందల మంది వామనులు వర్ధమానుడికి కాపలాకాశారు. అందులో సగంమంది దివిటీలు పట్టారు, మిగిలినవాళ్ళు విల్లూ, బాణాల్లా పట్టుకున్నారు. తిరిగి తెల్లవారగానే ప్రయాణం సాగింది. మిట్టమధ్యాహ్నాని కల్లా బండి పట్టణానికి ఒక ఫర్లాంగు దూరంలోకి వచ్చింది.

అక్కడికి వామనమహారాజు వర్ధనుణ్ణి స్వయంగా చూడటానికి అనుచరులతోసహా ఎదురుపచ్చాడు. కాని రాజుగారు వర్ధనుడి శరీరంమీదికి ఎక్కటం అపాయకరమని ఆయన పరివారం అడ్డుచెప్పింది.

ఇక్కడ ఒక పాడుబడిన గుడి ఒకటి ఉంది. అది కొంతకాలంకింద అపవిత్రమైపోవటంచేత పాడుపెట్టారు. అందులో వర్ధమానుడికి విడిది ఏర్పాటుచేశారు. అపట్టణంలో అతను పట్టే ఆవరణ అది ఒకటే.

రాజుగారి కమ్మరులు వచ్చి వర్ధనుడి కాలికి తొంబైఒక్క గొలుసుకట్టి వాటిని దేవాలయం వాకిలికి బంధించారు. ఆ తరువాత వర్ధమానుణ్ణికట్టిన పోగులన్నీ కొనివేశారు. అతని కాలికి కట్టిన గొలుసులు మన స్త్రీలు వేసుకునే బంగారు గొలుసులంత లావున్నాయి; అతను దేవాలయంలోపలగాని బయటగాని కొద్దిదూరం కదలటానికి వీలయినంత పాడుగున్నాయి.

[ఇంకా వుంది]

అద్భుత హినులు

అనంగసంగా ఒక పూరు. ఆ పూళ్లో ముగ్గురు బీద పిల్లలు వుండేవారు. అదేమి చిత్రమోగాని, పాపం వాళ్ల ముగ్గురికీకూడా పట్టుమని పదేళ్ళన్నా నిండకముందే తలి దండ్రులు చనిపోయారు. అసలే బీదవారు గదా. పైగా దిక్కులేని పక్షులైపోవటంచేత ఎలా బ్రతకాలో వారికి ఏమీ పాలుపోలేదు. ముగ్గురూ ఒకేవిధమైన కష్టదశలోవుంటాన యిట్టే స్నేహితులయ్యారు. ఏ పని చేసినా ఒకరినొకరు సంప్రదించుకుని, ఒకరి కొకరు అండగా వుంటూ, ఆ పూళ్లోనే నాలుగిళ్ళలో అడుక్కుని జీవిస్తుండేవారు.

ముగ్గురూ క్రమంగా పెద్దవారైనారు. ఎంతకాలమని అడుక్కుని తింటానికి సాగుతుంది. క్రమంగా పూళ్లోవాళ్లు వాళ్లకి ముప్పవెయ్యటం మానివేశారు. పోనీ ఏదైనా

పనిచేసి నాలుగు డబ్బులు సంపాదిస్తామంటే వాళ్లకు పని యిచ్చే నాధుడు లేడు. ఒక పూట తింటే మరొకపూటకు లేక, పస్తులుంటూ, కట్టుకోను గుడ్డలు లేక పాపం ఆ ముగ్గురు స్నేహితులూ ఎంతో కష్టంగా కాలం వెళ్లబుచ్చుతున్నారు.

నానాటికి వాళ్లకి కష్టాలెక్కువైపోయి, జీవించటమే దుర్భరం కాసాగింది. చివరికి ముగ్గురూచేరి కూడ బలుక్కుని ఒక నిశ్చయానికి వచ్చారు. అదేమంటే, "ముగ్గురూ విడిపోయి, ఎవరితోవన వారు బయలుదేరివెళ్లి ఒక్క సంవత్సరంలోగా ఏదైనా విద్య నేర్చుకోవాలి. సంవత్సరం పూర్తి కాగానే ముగ్గురూ ఒకచోట కలుసుకుని ఎవరు నేర్చినవిద్య వారు ప్రదర్శించాలి. ఇక ఆయా విద్యలవల్ల వాళ్లు జీవితం వెళ్ల

బుచ్చగలగాలి.” ఇలా నిశ్చయించుకుని ముగ్గురు స్నేహితులూ మూడు దార్ల వెంట బయలుదేరిపోయారు.

మొదటివాడికి, వెళ్ళగా, వెళ్ళగా ఒక సన్యాసి కనిపించాడు. సన్యాసికి శిష్యుడుగా వుండి అతనికి సేవచేస్తూ అతను కాలం వెళ్ళబుచ్చసాగాడు. సన్యాసి అతని సేవకు మెచ్చుకుని ఒక విద్య నేర్పాడు. అదే మంఠే, ఏదైనా ఒక జంతువుయొక్క

ఎముకతో ఆ జంతువు యొక్క అస్థి పంజరాన్నంతా పూర్తిచేయవచ్చు. ఈ విద్య నేర్చుకుని శిష్యుడు సన్యాసిదగ్గరే సంవత్సరంగడువు వెళ్ళేదాకా వుండ సాగాడు.

రెండవవాడు పోయి, పోయి, ఒక ఋషిశ్వరుని దర్శించి, అతని సేవచేయ సాగాడు. ఋషిశ్వరుడు మెచ్చి అతనికి ఒక విద్య నేర్పాడు. అదేమంఠే, ఏదైనా ఒక అస్థిపంజరమునకు, చర్మమూ, పంచేంద్రియాలు వచ్చేటట్లు చెయ్యవచ్చు. ఈ విద్య నేర్చుకుని రెండోవాడు కూడా సంవత్సరం గడువుకు ఎదురుచూస్తూ ఋషిశ్వరుడిదగ్గరే వుండసాగాడు.

ఇక మూడోవాడు, నడిచి, నడిచి చిట్ట చివరకు ఒక ఆరణ్యం చేరుకున్నాడు. అక్కడ ఒక యోగి కనిపించాడు. తన కష్టదశనంతా యోగితో చెప్పకుని ఏదైనా ఉపాయం చెప్పమని కోరాడు. యోగికి కూడా జాలికలిగి ఒక విద్య నేర్పాడు. అదేమంఠే ఏదైనా ప్రాణంలేని జీవానికి ప్రాణం తెప్పించవచ్చు. శిష్యుడు చాల

చందమామ

సంతోషంగా యోగి సేవచేస్తూ సంవత్సరం
గడుపుకు ఎదురుచూస్తూన్నాడు.

* * *

ఇట్టే సంవత్సరం గడిచి పోయింది.
అనుకున్న ప్రకారం ఒకచోట ముగ్గురు
స్నేహితులూ కలుసుకొన్నారు. నువ్వేమి
నేర్చుకొచ్చా వంటే నువ్వేమి నేర్చుకొచ్చా
వని ఒకరివిద్య ఒకరు తెలుసుకొని చాల
సంతోషించారు. ప్రత్యక్షంగా ఎవరి విద్య
లను వాళ్లు ప్రదర్శించాలని తీర్మానించు
కున్నారు. మొదట అసలు ఎముక ఒకటి
అవసరం గనక ముగ్గురూచేరి వెతగా ఒక
ఎముకకనిపించింది. వెంటనే మొదటివాడు
తను నేర్చిన విద్యవల్ల దాని పూర్తి ఆస్తి
పంజరాన్ని తయారుచేశాడు. వెంటనే
రెండవవాడు తను నేర్చిన విద్యవల్ల
దానికి మాంసము, చర్మము, పంచేంద్రియ
ములు కల్పించాడు. తీరాచూస్తే అది ఒక
సింహం. ప్రాణంలేని సింహం. ఇక మూడో
వాడు తనూ తన విద్య చూపాలికదా!

వెంటనే తను నేర్చిన విద్యవల్ల ఆ సింహా
నికి ప్రాణం రప్పించాడు. ఇంకేముందీ,
ప్రాణం వచ్చి రావడంతోనే సింహం ఒక్క
పరుగున వాళ్ళ మీదికి పురికి ముగ్గురినీ
చీల్చి చెండాడి తినేసింది.

చూశారా, పాపం! అదృష్టం అంటూ
లేంది మనం ఎంత తన్నుకున్నా కలిసి
రాదు. అదృష్టహీనులను కష్టాలు ఎప్పుడూ
వెంటాడుతూనే వుంటాయి.

చందమామ

చ మ త్కారము

తన శరీరాన్ని సన్నంగా చేస్తే వెయ్యి రూపాయలు బహుమానం యిస్తానన్నాడు.

బహుమానానికి ఆశపడి వైద్యులు ఎన్నో రకాల మందులిచ్చారు. కొందరు వైద్యులు ఆడపులు, తోటలు తిరిగి వనమూలికలను తెచ్చి, మందులుచేసి రాజుకిచ్చి తినమన్నారు. రాజు వాటినన్నిటిని తిన్నాడు. కాని శరీరం ముసవటిలాగనే ఉంది. అందుచే రాజుకోపించి ఆ వైద్యులనందరిని జైల్లో పెట్టించాడు.

అనగా అనగా ఒక ఊరిలో ఒక రాజు ఉండేవాడు. రాజు కాబట్టి రోజూ పంచభక్ష్య పరమాన్నాలతో భోంచేసేవాడు. అందుచేత అతని శరీరం బాగా లావుఅయిపోయి, చిన్న ఏనుగుపిల్లలాగున కనిపించేవాడు. పైగా, అతను కదలడానికి కూడా వీలేకుండా ఉంది. ఎలాగైనా తన శరీరం ముసవటిలాగ సన్నంగా చేయించుకోవాలని అతనికి బుద్ధిపుట్టింది. దానికేవైనా మందులుండకపోవని ఆలోచించి తన రాజ్యంలోని వైద్యులందరిని పిలిపించి, నారిని తనకు మందు ఇవ్వమన్నాడు.

ఇది చూచి ఒక గడుసు వైద్యుడు రాజుదగ్గరకు వచ్చాడు. రాజు సభ చేస్తుండగా, ఎదుటకివచ్చి, రాజును చూచి, "రాజా నీ శరీరం యింక సన్నం కాదు సరిగదా నీవు ఆరునెలల్లో చచ్చిపోతావు." అని గట్టగ చెప్పాడు.

ఇది విని సభలోవాళ్లంతా ఆశ్చర్యపోయారు. రాజుకు కోపంవచ్చింది. వెంటనే భటులను పిల్చి, అతణ్ణి బంధించమన్నాడు. రాజుతనిని చూచి "నీవు చెప్పినట్లు ఆరు మాసాల్లో నేను చచ్చిపోకపోతే నిన్ను చంపించెస్తాను" అన్నాడు. వెంటనే భటులు అతన్ని జైల్లో పెట్టి ఉంచారు.

భాగవతుల కృష్ణమూర్తి

విశాఖపట్నం

అప్పటినుంచి, రాత్రిళ్ళు రాజునకు నిద్రపట్టటంలేదు. వైద్యుడు చెప్పిన మాటలే మాటిమాటికి జ్ఞాపకంవస్తున్నాయి. తాను నిజంగా ఆరునెలల్లో చచ్చిపోతాను గాబోయి నని బెంగపట్టుకుంది. ఇంకా చాలాకాలం బ్రతకాలనీ, ఇంకా చాలా కాలం రాజభోగం అనుభవించాలనీ రాజుకు ఆశ ఉంది. కాని, వైద్యుడు, నిండు సభలో చెప్పినమాట, బద్ధమవుతుందా! అందుచే బెంగ మనోవ్యాధిగా పరిణమించింది. క్రమంగా మంచమెక్కాడు.

క్రమంగా రాజు చిక్కిపోసాగాడు. వైద్యుడు చెప్పిన ఆరుమాసాల గడువు ఆ రోజుతో పూర్తి అయిపోయింది. కాని రాజుచనిపోలేదు. తానింక చనిపో ననుకొని రాజు, వైద్యుని తన ఎదుటికి రప్పించాడు. "ఇవాళతో పాపం వైద్యుడుపనిసరి" అని సభలోనివారంతా అనుకున్నారు.

రాజు వైద్యుణ్ణి చూచి "ఏయ్! నీవు చెప్పిన ఆరుమాసాలు నేటితో తీరిపోయినాయి. కాని, నేను చావలేదు. కనుక నిన్ను చంపిస్తున్నాను" అన్నాడు.

వైద్యుడు, జంకకుండా "మహాప్రభూ!

మీ ఆస్థాన వైద్యులూ, వారి మందులూ చెయ్యలేని పనిని, నా ఒక్కమాట చేసింది. కావలె నంటే 'తమ శరీరమును ఒకసారి చూచుకోండి. ఇదే నేను మీకు చేసిన చికిత్స'" అని చెప్పేడు.

రాజు తన శరీరమును చూచుకొని, ముసపటికంటె చాల నన్నగా ఉన్నదని గ్రహించాడు. సభలోనివారందరూ, ఆశ్చర్యపోయి, వైద్యుడు చేసిన చమత్కారమునకు నంతోపించారు. రాజు, అతనికి వెయ్యి రూపాయలు బహుమానం యిచ్చి, జైల్లోంచి విడిపించాడు.

చందమామ

నే పట్టిన కుందేటికి మూడే కాళ్లు

పూర్వం ఒక కొండగుహలో చోరదత్తుడు అనే దొంగల గురువు ఉండేవాడు. అతడు దొంగతనంలో అనేక నేర్పరి. అతనికి ఎంతో మంది శిష్యులు. అందులో విమలడనే వాడు కూడా ఒకడు ఉండేవాడు. ఒక రోజు చోరదత్తుడికి కుందేటి మాంసం తినాలని బుద్ధివృద్ధింది.

“ఒరేయ్, విమలా! నాకు కుందేటి మాంసం తినాలని మనసుగావుంది. నువ్వు అడివికివెళ్లి ఒక కుందేటిని పట్టి దాన్ని పక్ష్యంచేసి తీసుకురా” అని చెప్పాడు.

విమలుడు సరేనని అడివికి వెళ్లి ఒక కుందేటిని పట్టి చంపి, దాన్ని బాగా కాల్చి తీసుకు వస్తూవుండగా అతనికి ఒక దుర్బుద్ధి వృద్ధింది. అకలి జాన్తిగా ఉండటాన నోడు వూరి ఆ కుందేటి కాలు ఒకటి కొరికి తినవేసి, మిగిలినదాన్ని తీసుకొచ్చి గురువుకి సమర్పించాడు.

కుందేలుకు మూడే కాళ్లుండటం చూసి చోరదత్తుడు “ఇదేమిటబ్బాయి! ఈ కుందేటికి మూడు కాళ్ళే వున్నయ్-అసలు నువ్వు పట్టిన కుందేటికి మూడుకాళ్ళేనా?” అని అడిగాడు.

విమలుడు జంకూ గొంకూ లేకుండా “అవును స్వామీ! నేను పట్టిన కుందేటికి మూడు కాళ్ళే ఉన్నయ్” అని సమాధాన మిచ్చాడు. అయితే చోరదత్తుడు మాత్రం తన శిష్యుడు చేసిన దొంగతనాన్ని దివ్య దృష్టితో గ్రహించాడు. అనాటనించీ వీడి పని పట్టాలని చోరదత్తుడు తీర్మానించు కున్నాడు.

ఒకరోజు చోరదత్తుడు, శిష్యుణ్ణి పిలిచి “ఒరేయ్ విమలా! నాకు రాజు గారు భోజనంచేసే అహారం నువ్వు తెచ్చిపెట్టాలి. ఇదుగో ఈ కాటుకతీసి కొంచెం కళ్ళ

రెప్పలకి రాచుకున్నావంటే ఇంక నువ్వు మరెవ్వరి కళ్ళకి కన్పించవు. త్వరగా వెళ్లి రాజుగారి భోజనం తీసుకురా!" అని ఆజ్ఞాపించాడు.

విమలుడు సంతోషంతో తనకుగూడా రాజుగారి భోజనం చిక్కుతుందికదా అని చంకలు కొట్టుకుంటూ గురువు ఆజ్ఞ ప్రకారం రెప్పలకు కాటుక పూసుకుని రాజభవనంలో ప్రవేశించాడు. అక్కడ అప్పడే రాజుగారికోసం తయారైన భోజనాన్ని ఎవ్వరికీ తెలియకుండా చేత బట్టుకొని బయటికి వచ్చేశాడు.

దారిలో వస్తూ రాజుగారి భోజనాన్ని కాస్తరుచి చూశాడు. బలేరుచిగా ఉండటం వల్ల సగంభాగం తనే తినేసి మిగతా దాన్ని గురువుగారికి సమర్పించాడు. అనాటినించి రోజూ వాడు ఈ విధంగానే చేస్తూవస్తున్నాడు.

దొంగతనం సంగతి రాజుగారికి తెలిసింది. వంట బ్రాహ్మలనడిగితే తమకి సంగతేమీ తెలియదన్నారు. రాజుగారికి కోపం మరింత ఎక్కువై, సేవకుల్ని పలిపించి "నా భోజనాన్ని దొంగిలిస్తున్న

దొంగ నెవరు పట్టిస్తారో వాళ్ళకి పెద్ద బహుమానం ఇస్తాము అని" దండోరా వేయించమన్నాడు. అయితే దొంగను పట్టివ్వడానికి ఎవ్వరూ ముందుకు రాలేదు.

చివరికి ఒకరోజున చోరదత్తుడు రాజుగారి దగ్గరికెళ్లి "ప్రభూ! ఆ దొంగను నేను పట్టిస్తాను. మీకు వండే ఈ రోజు ఆహారంలోమాత్రం మిరపొడి, పులుపు, కారం, అన్నీ కొంచెం పూటుగా తగిలించండి. ఆ తర్వాత దొంగ సులభంగా చిక్కిపోతాడు" అని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు.

రాజాజ్ఞప్రకారం ఆనాటి వంటకాలన్నీ
కారంగానే తయారయినై. విమలుడు
మామూలుప్రకారం ఆ రోజుకూడా వంట
గదిలోకి వెళ్లి రాజుగారి అన్నం సగం తిని
మిగతాదాన్ని మూటగట్టే సమయానికి,
కూరలలోవున్న కారపు ఘాటుకు
ఆతని కళ్ళ వెంబడి నీళ్లు భారలుగా
కారసాగినై. దానితో రెప్పలకి రాచు
కున్న కాటుక కాస్తా కొట్టుకుపోయింది.
వెంటనే దొంగ బయలుబడ్డాడు. ఆతన్ని

చూసి సేవకులందరూ గట్టిగా పట్టుకుని
రాజుదగ్గరికి లాక్కువెళ్ళారు. వాడిమీద
రాజద్రోహం చేసిన నేరం మోపి వాడికి
ఉరిశిక్ష విధించారు.

ఈ లోపుగా ఈ సంగతి, చోరదత్తుడికి
తెలిసి అక్కడికి పరుగెత్తు కొచ్చాడు.
ఇప్పటికైనా వాడు నిజం చెప్పతాడనే
సమ్మతంతో “ఒరే విమలా, ఇప్పుడన్నా
నిజంచెప్పు, నువ్వు పట్టిన కుందేటికి మూడు
కాళ్ళేనా?” అని అడిగాడు.

శిష్యుడు నిర్భయంగా “అవును స్వామీ,
నేను పట్టిన కుందేటికి మూడే కాళ్ళు” అని
అన్నాడు. ప్రాణం పోబోయ్యే సమయంలో
కూడా తనమాట నిలబెట్టుకున్నందుకు
చోరదత్తుడు విమలాన్ని మెచ్చుకుని రాజు
గారితో చెప్పి అతనికి శిక్ష తప్పించాడు.

చోరదత్తుడుమాత్రం తన శిష్యుడిచేత
ఎలాగైనా నిజం పలికించాలని తీవ్ర
ప్రయత్నం చేస్తుండేవాడు. దీని నిజం
కనుక్కోమని చోరదత్తుని భార్యతోకూడా
చెప్పివుంచాడు. ఒక పార్లమీ నాటి
రాత్రి విమలుడు తన యింట్లో
భార్యతోకూడా సరస సల్లాపాలు ఆడు
తున్నాడు. ఆ సమయానికి చోరదత్తుడు

శిష్యుడి ఇంటివెనుక నెలబడి పొంచిఉండి
వింటున్నాడు. విమలూథి భార్య మాటలు
సందర్భంలో తనభర్తను “ఏమండి
ఆ చంద్రబింబం మధ్యలో ఏదో ఒక
జంతువులాగ కనిపిస్తున్నదే, అదేమి
టండి?” అని అడిగింది.

“అదా? నాలుగుకాళ్ళ కుందేలు”
అన్నాడు విమలూడు.

“నాలుగుకాళ్ళ కుందేలుకాక మూడు
కాళ్ళవి కూడా వుంటయ్యా ఏమిటి?” అని
అడిగింది అవిడ.

“సాధారణంగా అన్ని కుందేళ్ళకీ
నాలుగు కాళ్లే ఉంటయ్; కాని నేను
పట్టిన కుందేటికిమాత్రం మూడేకాళ్ళు”
అని అన్నాడు విమలూడు.

ఇంటివెనుక పొంచివుండి వింటున్న
చోరదత్తుడు శిష్యుడి మాటలు విని
ఆశ్చర్యపోయాడు. శిష్యుడు ఎంత కష్టంలో
ఉన్నా, ఎంత సంతోషంలో ఉన్నా ఒక్కటే
మాటమీద నిలబడి మాట్లాడుతున్నందుకు
సంతోషమేసింది. తనకు కావలసినవి
ఇటువంటి దొంగ శిష్యుడే కదా అనుకుని
శిష్యుడి దగ్గరికి వచ్చి “ఏమలా, మీ

సంభాషణంతా ఇప్పుడే విన్నాను. నువ్వు
చాలా సమర్థుడివి. అన్నమాటను ఎప్పుడూ
నిలబెట్టుకుంటావు. ఆసలు దొంగతనానికి
మొట్టమొదట నేర్చుకోవలసింది ఇదే!
కాబట్టి ఇకమీదట నువ్వే స్వతంత్రంగా
దొంగతనం చేసుకుని సుఖంగా
వుండు” అని చెప్పి దీవించి చోరదత్తుడు
తన మామూలు గుహకి వెళ్లిపోయాడు.

కథ చెప్పినవాళ్ళకు చాలాడు బంగారం
విన్నవాళ్ళకి విశేషబంగారం.

వెట్టి వెంకన్న

పూర్వం గౌరయ్యపాలెం అనే గ్రామంలో వీరన్న అనే ఒక వెలమ కులస్తుడుండేవాడు. అతడు, తలిదండ్రులు లేని ఒక పిల్లవాడిని చేరదీసి పెంచుతుండేవాడు. ఆ పిల్లవాడి పేరు వెంకన్న. వెంకన్న, పాపం వత్తి వెట్టిబాగులవాడు. వీరన్న తన యింట్లో పనిపాల్గొన్న వెంకన్న చేత చేయించుకునేవాడు.

ఒకరోజున వీరన్న భార్య అయిన వీరమ్మ వెంకన్నని బజారుకుపోయి ఒక పండ్ల మామిడిపళ్ళు పట్టుకురమ్మంది.

వెంకన్న మామిడిపళ్ళు కొనుక్కని, కొట్టువాడిచ్చిన రశీదు చూడడా బుట్టలో పెట్టుకుని యింటికి వస్తున్నాడు. కొంత దూరం వచ్చేసరికి వాడికి ఆ పళ్ళలో ఒక పండు తివాలని నోడూరింది. వెంటనే క పండు తిసుకుని 'యిన్ని పళ్ళలో ఒక్క పండు తగ్గితే మా వీరమ్మగారి కెలా తెలుస్తుంది?' అనుకుని తిని, మిగతా పళ్ళు తెచ్చి వీరమ్మకిచ్చాడు.

వీరమ్మ పళ్ళు లెక్క బెట్టి చూచుకుంది. ఒక పండు తగ్గింది. "మవ్వేమైనా కాజేసి తిన్నావేరా!" అని అడిగింది.

"నేను ఒకపండు తిన్నమాట నిజమే గానండి, మరి మీకెలా తెలియదండీ?" అని అడిగాడు వెంకన్న.

"ఎలా తెలిసేదేమిటరా, నీ మొహం! రశీదే చెబుతోంది. ఛా! ఇకముందెప్పుడూ దొంగతనం చెయ్యకని" చివాట్లుపెట్టింది.

మరికొన్నిరోజులు గడిచినై. వీరమ్మ మళ్ళీ వెంకన్నని బజారుకు పంపించి పళ్ళు పట్టుకురమ్మని. వెంకన్న పళ్ళు కొనుక్కుని తిరిగి వస్తూ యిలా అనుకున్నాడు - "క్రిందటిసారి రశీదు బుట్టలో వుండటాన నేను ఒకపండు తిన్న సంగతి రశీదు చూసి వీరమ్మగారితో చెప్పింది. ఈసారి దీన్ని మట్టిలో పూడ్చిపెట్టి అది చూడకుండా తింపాను" ఇలా అనుకుని వెంకన్న, కొట్టువాడిచ్చిన రశీదును మట్టిలో పాతిపెట్టి దానిమీద తన కాలుతో

మూసిపెట్టి, బుట్టలోని రెండు పళ్లు గబగబా తిని. తర్వాత రోజు తీసుకుని మిగతా పళ్లుతో యింటికి వచ్చాడు.

వీరమ్మ మళ్లీ రోజుప్రకారం పళ్ళని లెక్కపెట్టింది; రెండు తక్కువైనై. "ఏరా, వెధవా. ఈసారికూడా కాజేసి తిన్నావా ఏమిటి? రెండు తక్కువైనై" అని అడిగింది.

వెంకన్న తెల్లబోయాడు. "అమ్మగారూ, సగందూరం వచ్చేసరికి. ఆకలివేసిందండి అంచేత రెండుపళ్ళు తిన్నాను. అది సరేగానీండి; నేను రోజుని మట్టిలో కప్పి పెట్టి ఆది చూడకుండా తిన్నానుగదా, ఈ సారి మీకెలా తెలిసిందండీ!" అని అడిగాడు.

"ఓరి వెట్టివెధవాయా, ఈసారి రోజు చెప్పిందిరా" అని వీరమ్మ "యికనించి నిన్ను బజారికి పంపనులే. యిట్లో పనులే చేస్తూ అఘోరించు" అని కసిరింది.

ఇలా వుంటుండగా ఒకరోజున వీరమ్మ వెంకన్నని పిలిచి, "ఒరే, మన యింటి చుట్టూ ఒక మాయదారి పిల్లి తిరుగుతూ వుంది. మన కొడినీ, పిల్లల్నీ అది ఎత్తుకు పోకుండా బాగ్రత్తగా చూస్తూవుండు." అని చెప్పింది. వెంకన్న సరేనని తలపూసి ఆ రోజుల్లా బాగ్రత్తగా కొడినీ దాని పిల్లల్నీ చూస్తూవున్నాడు. కాని అరాత్రి నిద్ర వచ్చే వేళకి కొడిపిల్ల లన్నిటి కాళ్ళకి కలిపి ఒక తాడు కట్టి ఆ తాడు తను పడుకున్న

మంచంకొటికి కట్టి నిశ్చింతగా నిద్రపోయాడు. ఒకరాత్రివేళకి పిల్లివచ్చి, అతాడు కాస్తా కొరికి కొడిపిల్లల్ని ఎత్తుకుపోయింది. తెల్లవారి వీరమ్మ లేచి చూసుకుంటే కొడిపిల్లలు తైవు. "ఏరా వెంకా, కొడిపిల్ల లేవిరా?" అని అడిగింది.

"ఏమోనండీ, రాత్రి పడుకోబోయే టప్పుడు వాటన్నిటి కాళ్ళకి కలిపి ఒక తాడు కట్టి నా మంచంకొటికి కట్టాను. మరి పిల్లి ఎత్తుకుపోయిందేమో?" అన్నాడు.

"ఓరి నితెలివిమండ! తాడు కట్టినంత మాత్రాన పిల్లి ఎత్తుకుపోకుండా వూరుకుంటుందీరా?" అని ఎళ్లీ చీవాట్లు పెట్టింది.

ఇలాగే వెంకన్న ఎప్పుడూ ఏదో ఒక తెలివితక్కువపని చేస్తూ ఎప్పుడూ వీరమ్మ చేతిలో చీవాట్లు తింటుండేవాడు. అప్పుడప్పుడు దేహశుద్ధికూడా జరుగుతుండేది.

మరికొన్నాళ్ళు గడిచినై. వీరమ్మ కడుపుతోవుంది. ఆమె పుట్టంటివారు సూడిదలని చెప్పి, ఆమెకి ఒక బుట్టెడు సున్నివుండలూ, ఒక బుట్టెడు చలిమిడి పంపారు. ఈ సంగతి వెంకన్నకి తెలిస్తే వాడు అదంతా ఎక్కడ మింగిపోతాడోనని వీరమ్మ ఆ రెండు బుట్టలూ పుట్టిమీధపెట్టి, వెంకన్నని పిలిచి, “ఒరేయ్, ఆ పుట్టిమీద

బుట్టలోది విషం. ఏదో తినేదనుకుని తినేసేనుమా, చెప్పా పెట్టకుండా భస్తావ్” అని చెప్పింది.

మళ్ళీ మామూలుగా రోజూ తిట్లు, దెబ్బలూ తప్పటంలేదు వెంకన్నకి. చివరికి ఒకరోజు వాడికి ప్రాణంమీద విసిగెత్తింది. “ఇలా బ్రతకటంకంటే చాపటం మంచిది. అమ్మగారు పుట్టిమీద విషం వుందని చెప్పారుకూడా. అది కాస్తా తినేశానంటే యివాల్టితో నాకు ఈ బాధలు తప్పత్రై” అనుకున్నాడు. వెంటనే ఎవ్వరూ లేకుండా చూసి పుట్టిలోపున్న రెండు బుట్టల్లోపున్న చలిమిడి, సున్నివుండలూ రెండుచేతులా తినటం మొదలెట్టాడు.

ఇంతలోకే వీరన్న అక్కడికొచ్చాడు. వీరన్నని చూచి గాబరాపడ్డాడు వెంకన్న. వీరన్న “ఏమిటిరా అలా పుక్కిరి బిక్కిరవుతున్నావ్?” అని అడిగాడు.

నోట మాట రాకపోవటంవల్ల వెంకన్న నీళ్ళుకావాలని చేత్తో సైగచేశాడు. వెంటనే వీరన్న నీళ్ళు తెచ్చి యిస్తే, అవి తాగి, తెప్పరిల్లుకుని వెంకన్న యిలా చెప్పాడు:

“ఏంలేదండీ! నా బ్రతుకు రోజు రోజుకీ అద్దాన్నం అయిపోతోంది; ఏరోజూ తిట్లు తినంది లేదు. అంచేత ప్రాణంమీద విసిగెత్తి చచ్చామనిపించింది. పుట్టిమీద విషం వుందని అమ్మగారు చెప్పారు చాపటానికని ఆ విషమంతా యిప్పుడు తినేశా.”

వీరన్న కేమీ అర్థంకాలేదు. వెంటనే భార్యనిపిలిచి “ఏమే, పుట్టిమీద విషం వుందని చెప్పావు కేమిటి?” అని అడిగాడు. వెంటనే వీరమ్మ పుట్టికేసి చూస్తే అక్కడే ముంది, కాళీబుట్టలు రెండూ పుట్టికింద వడేసివున్నై. “ఓరి నీ కడుపుడకా, నీతో ఏదీ చెప్పినా చావుగానే వుందిరా” అని అవిడ జరిగినదంతా భర్తతో చెప్పింది. అంతా తెలుసుకుని వీరన్న కడుపు చెక్కలయ్యేట్టు నవ్వాడు.

మరికొనాళ్ళు గడిచినై. వీరన్న కొడుకు పెళ్లి. వీరన్న తన చుట్టపక్కాలతో రెండెడ్ల బళ్ళమీద పెళ్లికూతురి వారి పూరికి రాత్రి భోజనలయాక బయలుదేరారు. వెంకన్న కూడా బయలుదేరాడు. అప్పుడు వీరన్న వెంకన్నని పిలిచి, “ఒరే, నువ్వు బళ్ళ వెనకాలే నడిచివస్తూ వుండు. ఏ బండి లోంచి కూడా ఒక్క పూచికపుల్ల క్రింద పడకుండా వెయ్యికళ్ళతో చూస్తూవుండాలి సునూ” అని చెప్పాడు. వెంకన్న సరేనన్నాడు.

బళ్ళలో అంతా గాఢనిద్రలు పోతున్నారు. వెంకన్న మాత్రం బళ్ళవెంట నడిచి వస్తున్నాడు. ఇంతలో ఒక బండికి కట్టిన ఎద్దులు పేడకడివేసినై. వెంకన్న ఆ చీకట్లో అది పేడకడి అని తెలియక, దాన్ని ఎత్తి జాగ్రత్తగా, బండిలో నిద్ర

పోతున్న వారి తలలక్రింద పెట్టి, తిరిగి బళ్ళవెంట నడుస్తున్నాడు. మరికాసేపటికి మరోబండి ఎద్దులు పేడకళ్ళు వేసినై. వాటినికూడా ఎత్తి జాగ్రత్తగా ఆ బండిలో నిద్రపోతున్న వాళ్ళ తలలక్రింద పెట్టాడు. ఈవిధంగా ఏ బండి ఎద్దులు పేడకడి వేస్తే అది ఎత్తి ఆ బండిలో పడుకున్న వాళ్ళ తలలక్రింద పెడుతూ వచ్చాడు.

తెల్లవారేసరికి అంతా లేచారు. ఒకరి నొకరు చూచుకున్నారు. “నీ తలకి పేడ ఎలా అంటిందంటే నీ తలకి ఎలా అంటిందని” ఒకరినొకరు ప్రశ్నించుకున్నారు. ఆఖరికి వెంకన్నని పిలిచి అడిగారు.

చందమామ

“వీరన్నగారు చెప్పినట్టే చేశాను. ఒక్క పూచికపుల్లకూడా క్రిందపడకుండా చూస్తుండమన్నారు, అలాగే చేశాను” అన్నాడు.

“ఓరి వెళ్లివెధవా, నీ తెలివి తెల్లారినట్టే వుంది. అసలు నిన్ను మాతో తీసుకు రావటం మాడే పొరపాటైంది,” అనుకుని పెళ్లివారి వూరు చేరారు.

పెళ్లికొచ్చిన వాళ్ళంతా చేరి వెంకన్నని కొత్తని అడించినట్లు అడించారు. పెళ్లి అఖరు రోజున అందరితోపాటు వెంకన్నకి కూడా పెళ్లివారు కొత్తబట్టలు పెట్టారు. వెంకన్న ఆ బట్టలు కట్టుకుని అక్కడ ఒక నీలు పుటద్దం వుంటే దాంట్లో చూసు

కున్నాడు. తన మామూలు వెళ్లిమొహానికి యిప్పుడు అద్దంలో కనపడుతున్న మొహానికి తేడా కనిపించింది. ఇంకేముంది? “తల్లీ తండ్రి లేని వెంకన్నని ఎక్కడో వదిలి, వీడి నెవడినో కొత్త మొహాన్ని యిక్కడకు తెచ్చారు బాబూ” అని రాగాలు దియ్యటం మొదలెట్టాడు. ఇది విని యింటిల్లిపాదీ వచ్చి వెంకన్నచేత ఆ బట్టలు విప్పించి మామూలు బట్టలు కట్టించి మళ్లీ అద్దంలో చూపించారు. అప్పటికి స్థిమితపడ్డాడు మన వెళ్లివెంకన్న.

పెళ్లి అయ్యాక మళ్లీ ఎవరిళ్లకు వాళ్లు చేరుకున్నారు. ఒకసారి పెళ్లికూతురు వారి క్షేమసమాచారాలు తెలుసుకురమ్మని వెంకన్నని పంపారు. వెంకన్నని పంపేటప్పుడు వీరమ్మ యిలా చెప్పింది, “ఒరే, నోటికివచ్చిందల్లా వాగబోకు. ముక్త సరిగా మూడు మాటలు మాట్లాడి వచ్చేయ్యి” అని.

వెంకన్న పెళ్లికూతురువారి యిల్లు చేరుకున్నాడు. వాళ్లు వెంకన్నకి కాళ్లు కడుక్కోటానికి నీళ్లిచ్చి, “అక్కడ మావాళ్లంతా క్షేమంగా వున్నారా?” అని అడిగారు. “వున్నారు” అని జవాబు చెప్పాడు వెంకన్న.

“వర్షాలు బాగా వున్నయ్యా?” అని అడిగాడు. “వున్నై” అని జవాబిచ్చాడు.

“పంటలు బాగా పండుతున్నయ్యా?” అని అడిగారు. “పండుతున్నై” అన్నాడు.

తర్వాత ప్రశ్న, “మా అల్లుడు కులాసాగా వున్నారా?” అని అడిగారు. వీరమ్మ తనని మూడు మాటలకంటే ఎక్కువ మాట్లాడవద్దని చెప్పింది కనక, వెంకన్న ఈ నాలుగో ప్రశ్నకి ఏమీ జవాబు చెప్పకుండా బెల్లంకొట్టిన రాయిలా కూచున్నాడు. “మా అల్లుడు కులాసాగా వున్నారా?” అని మళ్ళీ అడిగారు. కాని, ఈసారికూడా వెంకన్న నేరుతెరిచి జవాబు చెప్పకపోయ్యేసరికి యింటిల్లిపాదికి అనుమానం వేసింది. ఒక వేళ తమ అల్లుడికి ఏమీ జబ్బుచెయ్యలేదుగదా అని! అంచేత “ఏం నాయనా, మాట్లాడవెందుచేత? మా అల్లుడి కేమైనా జబ్బుగా వుందా?” అని అడిగారు.

కాని, నాలుగోమాట మాట్లాడితే ఏమి కొంపమునుగుతుందోనని, వెంకన్న ఈసారి కూడా ఏమీ సమాధానం చెప్పలేదు. ఇది చూసి ఇంటిల్లిపాది ఏడుపులు, పెడబొబ్బలు మొదలెట్టారు. వెంకన్న తనూ వాళ్ళతోపాటుగా ఏడవడం మొదలెట్టాడు. ఇది చూసి, తమ అల్లుడు చనిపోయే వుండనీ, అంచేతనే ఆ సంగతి చెప్పలేక వెంకన్న యింతసేపూ ఎన్నిప్రశ్నలడిగినా జవాబుచెప్పక చివరికి తమతోపాటు ఏడుస్తున్నాడనీ తేలుకున్నారు.

ఇంకేం, “నీకేంత ఖర్మం వచ్చిందే తల్లీ,” అంటూ పాపం ఆ పెళ్ళికూరురి మెళ్ళో మంగళసూత్రం అవి తెంపివేసి అంతా ఆ పిల్లచుట్టూ చేరి ఒకే గోలగా ఏడవటం మొదలెట్టారు.

వెంకన్నకి యిదేమి అర్థంకాక చల్లగా మళ్ళీ తనవూరు తిరిగివచ్చి వీరమ్మతో జరిగినవలె చెప్పాడు. అంతా పని విరమ్మ వెంకన్నమీద మండిపడింది. ఒళ్ళు వాచేదాకా చితకగట్టి “యికనించి నిన్ను బయటికి పంపిస్తే ఒట్టే. ఇంట్లోనేపడి చావు” అని నాలుగు తిట్టి, పెళ్ళికూరుచువారి పూరికి యిలా జరగటానికి వెంకన్న వెట్టిబాగుల

తనమే కారణమని, కబురుచేసింది. ఇది విన్న పెళ్ళికూతురు తరపువారు కడుపు చెక్కలయ్యేట్టు నవ్వుకున్నారు.

మరికొన్ని రోజుల తర్వాత, ఒకనాడు వీరన్న, విరమ్మ కొడుకుతోనూ పెళ్ళి కూతురువారి గ్రామం ప్రయాణమయ్యారు. ఇంటిదగ్గర కావలాగా వెంకన్నని వుంచి, వీరన్న వెంకన్నని పిలిచి "ఒరే వెంకూ! మేము తిరిగి వచ్చేవరకూ జాగ్రత్తగా యిల్లు చూసుకుంటూవుండు. ఒక్క చీమ కూడా దూరకూడదు అని చెప్పాడు. 'అలాగే చూస్తూ ఉండీ' అన్నాడు వెంకన్న.

వీరన్న వాళ్ళు వెళ్ళిపోయిన మర్నాడు వెంకన్న పరండాలో పడుకున్నాడు. ఒక గోడమీద చీమలు బారులు తీర్చి పోతున్నై.

'ఒక్క చీమని కూడా యింట్లో దూరనివ్వకూడదని మా వీరన్నగారు అంత యిదిగా చెప్పి వెళ్ళారు. ఇప్పు డిన్ని చీమలు బారులుతీర్చి పోతున్నై, ఎలాగా" అని ఆలోచించాడు. వెంటనే వెంకన్నకి ఒక ఆలోచన తట్టింది. లేచివెళ్ళి ఆ చీమల నన్నిటిని చంపి పారెయ్యటం మొదలెట్టాడు.

కాని ఎన్నిటిని చంపినా యింకా కొంతగా చీమలు వస్తూనేవున్నై. "ఇలాకాదు. ఇంటికి నిప్పంటిస్తేసరి. చీమలన్నీ ఒక్కటికూడా లేకుండా మాడి చస్తాయి" అనుకుని, యింటికి నిప్ప అంటించాడు.

ఇల్లు తగలబడుతోంటే దాంట్లోని కర్రా గిర్రా చిటపట మంటుండటం విని చీమలే అలా చిటపటమని చస్తున్నయ్యనుకుని వెంకన్న చాల సంతోషించాడు. ఇల్లంతా కాలి బూడిద అయిపోయింది.

ఆ తర్వాత రెండు రోజులకి వీరన్న వాళ్ళు తిరిగివచ్చి చూసుకుంటే ఏముంది ఇల్లంతా పూర్తిగా కాలిపోయివుంది. వీరన్నకి పట్టలేనంత కోపంపచ్చింది. వెంటనే పడుకుని వున్న వెంకన్నని ఛడామడా తన్ని, "ఇలా ఎందుకు జరిగింద"ని అడిగారు. వెంకన్న ఏడుస్తూ జరిగినదంతా చెప్పాడు.

"ఛీఛీ, ఛండాలుడా. నువ్వు చేస్తూ వచ్చిన తప్పులకు, నిన్ను యింతకాలం క్షమిస్తూ మా యింట్లో వుంచుకోటం మాదే బుద్ధితక్కువ. ఇప్పటికి మాకు బాగా బుద్ధిచెప్పావు. ఇక నీ కర్మాన నువ్వుపో" అని అక్కడినించి వెళ్ళగొట్టారు.

ఎవరు తెలివిమంతులు

పూర్వం ఒక పూల్లో ఒక పిసినిగొట్టు ఉండేవాడు. అతను పిల్లికికూడా భక్షంపెట్టి ఎరుగడు. అంచేత అతనంటే ఆ పూల్లో వాళ్ళ కెవ్వరికి గిట్టదు. అలాంటి పిసినిగొట్టుకి ప్రక్కపూల్లో ఇంకో పిసినిగొట్టు స్నేహితుడు వున్నాడు. అతను ఎలాంటి వాడో తెలుసా? ఎంగిలిచేతుల్ని నీళ్ళతో కడుక్కుంటే చేతి జిగట వృథాపాతుందని నోటితోనే బాగా చప్పరించి శుభ్రంచేసుకునే వాడు. అతని భార్యకూడా అలాంటి రకం మనిషి.

ఒకరోజు పిసినిగొట్టు పిచ్చయ్య తన స్వంత పనిమీద ప్రక్క ఊరికి పోవాల్సి వచ్చింది. అక్కడ పని పూర్తి అయినాక భోజనానికి ఎక్కడికి వెళ్లడమూ అని ఆలోచించాడు. పూటకూళ్ళ యింటికి వెళ్లితే డబ్బు దండుగ అవుతుందని సరాసరి తన పిసినిగొట్టు స్నేహితుడింటికి తిన్నగా వెళ్ళాడు.

పిచ్చయ్యను చూడగానే స్నేహితుడి గుండె బిక్కుమన్నది. కాస్త ధైర్యం తెచ్చుకొని "ఏమండీ ఎప్పుడొచ్చారు? ఏమిటి విశేషాలు?" అని పలకరించాడు.

"మరేం విశేషాలు లేవు. నిన్ను చూడాలని బుద్ధి పుట్టింది - వచ్చాను" అన్నాడు పిసినిగొట్టు పిచ్చయ్య.

వచ్చినపిడ పోయేటట్లు లేదనుకుని "మంచిదే తెండి, భోజనం వేళయింది - దొడ్లో కెళ్లి స్నానంచేసి రండి" అని అన్నాడు పిసినిగొట్టు స్నేహితుడు. సరేనని పిచ్చయ్య స్నానంకోసం దొడ్లో కెళ్లాడు.

'ఒకపూట అన్నం ఎలాపెట్టడమా?' అని స్నేహితుడు ఆలోచనలో పడ్డాడు. అతని భార్యకూడా అతనితోపాటు ఆలోచనలో పడి, "ఏమండీయో, నాకో యోచన తోస్తోంది - అలా చేశామంటే ఆ పిచ్చయ్య చెప్పకుండా వెళ్లిపోతాడు. నేను వంటగది లోకి వెళ్లి కూర్చుంటాను. మీరు ఒక తాటి

పట్ట తీసుకొచ్చి నన్ను కొట్టివట్టుగా పట్టను నేలకేసి కొట్టండి. నేను 'కుయ్యో మొర్రో' అని శోకాలు పెడతాను. వాడు మన వ్యవహారం చూసి ఇంటిదారి పడతాడు!" అని చెప్పింది.

భర్త సంతోషముతో "బలే చక్కటి ఉపాయం చెప్పావు. లేకంటే వచ్చేపాయ్యే పుల్లయ్యలకంతా వండి పెట్టడానికి ఇదేం సత్రం గిత్రం అనుకున్నాడా ఏమిటి" అని గొణిగా. ఆ తర్వాత, అనుకున్న ప్రకారం ఇద్దరూ నడవదలచుకున్నారు.

ఈ సంగతంతా దొడ్డే స్నానంచేస్తున్న పిచ్చయ్య విన్నాడు. 'ఓరి దద్దమ్మలూ! నేనుమాత్రం మీకన్నా తక్కువ తిన్నాను గనుకనా మీ మ్మల్ని వదిలిపెట్టటానికి! ఈరోజు ఎలాగైనా సరే మీ యింట్లో ఒక్క పూటన్నా తినకుండా వెళ్ళను. దీంట్లో నాసామర్థ్యమో, మీ సామర్థ్యమో బైట పడాలి!" అని అనుకుని స్నానం ముగిసిన తర్వాత నేరుగా యింట్లోకి వెళ్లి భోజనం కోసం కూర్చున్నాడు.

పిసినిగొట్టు పిచ్చయ్య ఇంట్లోకిరావడమే తడవుగా వంటయింట్లో వున్న స్నేహితుడు తాటపట్ట నేలకేసి 'ఓపీ,టపీ'మని కొడుతూ "ఇప్పటికైనా నామాట వింటావా, చెప్ప? నా స్నేహితుడికి అన్నం వడ్డించమంటే కాదంటావా? ఊ-చెప్ప; లేకపోతే నీ ప్రాణం తీస్తాను చూడు" అని ఆరుస్తూ భార్యని కొట్టివట్టు పెద్దరభస చేశాడు.

ఇలా భర్త పట్టను నేలకేసి కొడుతూంటే భార్య తన్ను నిజంగా కొడుతూ న్నట్టుగా అభివ్రుస్తూ "అయ్యో! అమ్మో! ఈ అన్యాయాన్ని విచారించే వారు లేరా! నన్ను చంపుతున్నాడే! నన్ను కాపాడే దిక్కు ఏవరూ లేరా? అయ్యో, బాబో!" అని రాగాలు పెట్టడం ప్రారంభించింది.

పిచ్చయ్యకి వీళ్ల నటన తెలుసు, కాబట్టి ఈ సమయంలో ఇక్కడ ఉండటం మంచిదికాదని కండువా ఖజానవేసుకుని బయటికి వెళ్లినట్టు వెళ్ళి చప్పుడుగాకుండా దొడ్లకి జొరబడి ఇంటివెనక దాక్కున్నాడు.

ఇంతలో స్నేహితుడు తన భార్యను పిలిచి “చూశావా, నా మంత్రం ఎంతపని చేసిందో! ఆ పీనాసివెనుక మన గోల సహించలేక వెళ్లిపోయాడు, ఇదంతా నా తెలివితేటలు! లెకుంటే వాడు వదిలే వాడు కాదు” అని సంతోషం పట్టలేక నవ్వాడు.

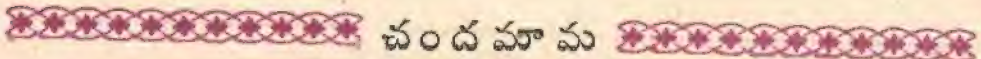
“దీంతో మీరు చేసిన దేముంది? మీరు కొట్టిన ఉత్తుత దెబ్బలకు తగినట్లుగా నేను రాగాలు తీయకుంటే మీ తెలివితేటలు బట్టబయలు లైపోయేవి. మీరు కొట్టినట్టు కొట్టారు. నేను ఏడ్చినట్టు ఏడ్చాను. నా గోలకి భయపడి ఆ పిసివిగొట్టు పిచ్చయ్య కాలికి బుద్ధిచెప్పాడు. అంచేత మీకన్నా నేనే తెలివిగలదాన్ని” అని వెటకారంగా నవ్వింది.

వీళ్ల వాదన అంతా గొడవాటునుంచి విన్నాడు పిచ్చయ్య. చల్లగా ఇంట్లోకివచ్చి “మీలో మీరే తెలివిగలవాళ్ళమనుకుంటే ఎలా? నువ్వు నీ భార్యను కొట్టినట్టు

కొట్టావు. ఆవిడ ఏడ్చినట్టు ఏడ్చింది. నేను వెళ్లినట్టు వెళ్లి మళ్ళీ వచ్చేశాను. కాబట్టి ఇప్పుడు మీకంటే నేనే తెలివిగలవాణ్ణి!” అని అంటూ చరచరా వంటగదిలోకి వెళ్లి, ఆ కుండలోని అన్నం, చట్నీలోని కూర, తన యిష్టమొచ్చినంత వడ్డించుకుని, వాళ్లకేమీ చెప్పకుండా ‘బేవు’మని త్రేపు కుంటూ వెళ్లిపోయాడు.

ఇక అనాటినించి ఆ భార్యభర్త లిద్దరూ అతిథి వచ్చాడంటే అసలు తలుపే తీసే వారు కాదు.

గోరక్ నాథ్

కబీరు మహమ్మదీయుల పిల్లవాడు. అతను బాల్యమునుండి, హిందువుల పురాణాలు, కథలూ శ్రద్ధతో వింటూ ఉండేవాడు. కబీరు తల్లి దండ్రులు బట్టలు నేసి బ్రతికేవారు. అతనికి చిన్నతనము నుండి రాముని మీద భక్తి కలిగింది. ఆ గ్రామంలోనే రామానందు డను భక్తుడు తన శిష్యులకు చదువు చెప్పేవాడు. కబీరుకు అతనివద్ద ఉపదేశము పొందవలెనని బుద్ధివృద్ధింది. వెంటనే అతడు రామానందుల వారి ఆశ్రమానికి వెళ్లేడు. రామానందుని శిష్యులు కబీరు తురకబాలుడు అని ఆశ్రమంలోకి రానియకండా కొట్టి తరిమి వేశారు. కబీరు ఏడుస్తూ యింటికిపోయి రామానందునివద్ద ఉపదేశము పొందుటకు ఉపాయ మాలోచించసాగాడు.

అలా ఆలోచిస్తూపోగా కబీరుకు ఒక ఉపాయం తోచింది. రామానందుడు స్రతి డినము స్నానముచేయు ఘట్టమువద్దకు ఆ రాత్రి వెళ్లి, మెట్లపై పడుకొన్నాడు. తెల్ల వారకముందే స్నానముచేయుటకు వచ్చిన రామానందుడు, చీకటిలో కబీరుపై అడుగు వేశాడు. ఎవరో పిల్లవానిని తొక్కివేశాను గదా అని, ఆ పాపము పోవుటకు రామానందుడు "రామమంత్రము" స్మరించాడు. వెంటనే కబీరు ఆనందముతో లేచి, రామానందునిపాదములకు సమస్కారము చేశాడు. కబీరుపట్టుదలకు, భక్తికి మంచి గుణాలకు రామానందుడు సంతోషించి, ఆ రోజు నుండి అతనిని తన శిష్యులలో చేర్చుకొన్నాడు.

ఆ కాలంలో గోరక్ నాథుడనే సిద్ధుడుండేవాడు. అతడు ఎరుగని విద్యలుకాని, మాయలుకాని లేవు. అతనికి తెలియని మంత్రములు, తంత్రములు లేవు. అతడు ఎక్కడకు వెళ్లాలంటే అక్కడకు తన శిష్యులతోనూ, అకాశమార్గమున వెళ్ళిపోయేవాడు. అతడు మత్స్యేంద్రుడనే సిద్ధుని శిష్యుడు. గోరక్ చాలామర్మాదు. రాక్షసులకన్నా క్రూరుడు. అందువల్ల అతనికి "మునిరాక్షసుడు" అని పేరు వచ్చింది. ఎంతోమంది గొప్ప గొప్ప మునులను తన మాయచేత జయించి తనకు దాసులుగా చేసుకొన్నాడు. మునులూ, సిద్ధులూ కూడా అతనిపేరు చెబితే గడగడలాడేవారు.

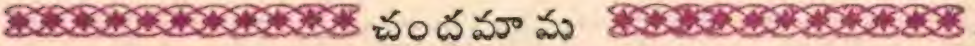
ఇలా ఉండగా ఒకనాడు పిడుగులాగ రామానందుని ఆశ్రమందగ్గర గోరక్ ప్రత్యక్షమయ్యాడు. అతణ్ణి చూడగానే రామానందుడు భయంతో వణకిపోయాడు.

"నీవు నాకు దాసుడవుతావా? లేక నాతడాఖా రుచిచూస్తావా?" అని గోరక్ రామానందుని అడిగేడు.

"దాసుణ్ణి" అని అనబోయేలోగా కబీరు ఎక్కడినుంచో పరుగుపరుగునవచ్చి అడ్డుపడి, గురుగారితో "మీరు చూస్తూ వుండండి. వీడిని నేను పడతాను" అన్నాడు.

ఈ మాటలు వినగానే గోరక్ మండిపడ్డాడు. పది సంవత్సరాల పిల్లవాడు తన్నెదిరించడమా? కబీరు సాహసించుచి రామానందుడు కూడా తన ప్రాణాలమీదికి వస్తుందేమోనని భయపడ్డాడు. కబీరును మందలించాడు.

కవీరు ఒప్పుకోలేదు. "గోరక్ చేత మీకు ఈవేళ నమస్కారం చేయిస్తాను" అన్నాడు. గోరక్ కోపంతో "జై మత్స్యేంద్ర నాథ్" అని అరచి, తలలోని జడను ఒకటి పీకి నేలకేసి కొట్టేడు. వెంటనే అది ఒక మహా రాక్షసిగా మారి, నోరు తెరచుకొని, కవీరు పైకి వెళ్ళింది. కవీరు జంకులెక్కుండా ఒక గడ్డిపొచను తీసి రామమంత్రము స్మరించి "జై రామానంద్" అని ఆ రాక్షసి పై వేశాడు. వెంటనే ఆ గడ్డిపరక ఒక

బాణంకింద మారి, నిప్పులు కక్కుతో పోయి ఆ రాక్షసిని భస్మం చేసింది. తను పంపిన 'శక్తి' ఆ విధంగా భస్మమై పోయి నందుకు గోరక్ తెల్లమొగంవేశాడు. కవీరు సామాన్యుడుకాడని తెలుసుకొన్నాడు.

తర్వాత, గోరక్ తన మాయాబలంతో ఆ పూట్లో ఎక్కడెక్కడ వున్న నీరంతా త్రాగివేశాడు.

చూస్తూ చూస్తూ ఉండగానే నూరులు, చెరువులు, పూర్తిగా యెండిపోయాయి. ఎవరింట్లోనూ నీరు ఒక చుక్క కూడా లేదు! వెంటనే గ్రామంలో వున్న జనమంతా గొల్లుమని అక్కడకు వచ్చేరు. త్రాగేందుకు నీళ్లు లేవని, రక్షించమని, గోలపెట్టారు. కవీరును ఇకనైనా లొంగి పొమ్మని రామానందుడు సలహా ఇచ్చేడు. కవీరు ఒప్పుకోలేదు. "జై రామానంద్" అని కాలి బొటనవ్రేలితో నేలను గట్టిగా అదిమేడు. అదిమినచోటనుండి నీరు గొట్టంలోనుండి వచ్చినట్లు పైకి రావడం మొదలుపెట్టింది. నీరు కావలసినవా రంతా కాలిబొటనవ్రేలితో 'జై రామానంద్'

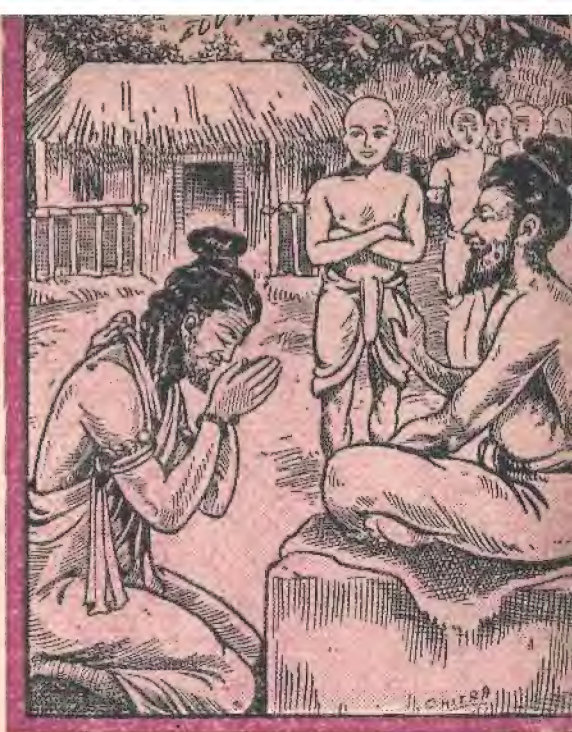

అంటూ నేలను అదిమితే నీరు వస్తుందని చేప్పేడు. జనమంతా అలాచేశారు. ఎక్కడ అదిమితే అక్కడ నీరు పైకి వస్తోంది.

ఇది చూసేసరికి గోరక్కు గుండె దడ పట్టుకుంది. ఇంకో మాయ ప్రయోగిద్దామని గోరక్ చేయి యెత్తేడు. వెంటనే కబీరు మనసులో శ్రీరామచంద్రుని ధ్యానించి, "గోరక్! నువ్వు కదలకు." అని ఆజ్ఞాపించాడు. కబీరు ఆ మాటలని అనడంతోనే, గోరక్ చెయ్యి, ఎత్తినది ఎత్తినట్లే ఉండిపోయింది. గోరక్ కాళ్ళూ చేతులూ కదలకుండా అగి పోయాయి. అతడు రాతిబొమ్మలా నిలబడి పోయే డు. ఇక లాభములేదని, గోరక్ కబీరుతో యిలా అన్నాడు: "కబీరు, ఈ రోజునుండి నేను, నీకూ, నీగురువుకూ దాసుణ్ణి. నన్ను క్షమించి, నీ శిష్యుణ్ణి చేసుకో. నీకు నమస్కారం చేద్దామన్నా నా చేతులు కదలటంలేదు."

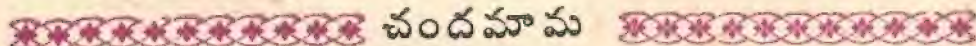
ఇలా అతడు అని అనడంతోనే గోరక్ చేతులూ, కాళ్ళూ అతని స్వాధీనమయ్యాయి. వెంటనే అతడు కబీరుకు, గురువు రామా నందునకు నమస్కారం చేశాడు. ఆ రోజు

నుంచి అతడు ఎవరిని బాధపెట్ట లేదు. అది కబీరు ఆజ్ఞ.

ఆ విధంగా కబీరు చాలా చిన్న వయస్సులో గొప్ప గొప్ప మునులు గెలువలేని గోరక్ ను, భగవంతునిపై భక్తివల్ల జయించేడు.

పిల్లలారా! మీరు కూడా కబీరువలే భగవంతుని నుండు భక్తి, మీ తోడివారిపై దయ, తలచిన పనులలో పట్టుదల కలిగి కబీరు వలే గొప్ప వారయేండుకు ప్రయత్నించండి.

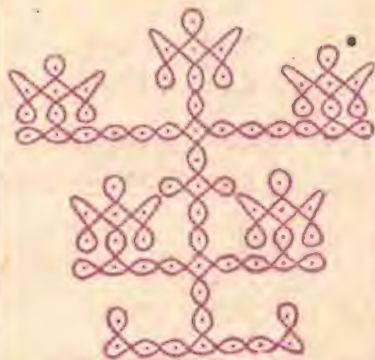

చామర్తి వీరేశ్వరి, తెనాలి

విద్యుల్లిత

నెల్లూరు

సావిత్రి, మద్రాసు

శివరామబ్రహ్మం

అనగా అనగా ఒక ఊరులో ఒక వైష్ణవుడుండేవాడు. అతనికి శైవులంటే గిట్టదు. ఎందుచేతంటే శైవులు శివుడ్ని పూజిస్తారు. వైష్ణవులు విష్ణువుని పూజిస్తారు.

ఒకరోజున ఒకశైవ బాటసారి దోపను పోతూ ఈ వైష్ణవుని ఇంటికి వచ్చాడు. వైష్ణవుని భార్య చాలా మంచిది. అతన్ని ఉండమన్నది. వైష్ణవుడు శైవుడ్ని తన ఇంట్లోకి రావద్దాన్నాడు. కాని భార్య బ్రతిమిలాడడము వలన ఎలాగో ఒలాగ ఒప్పుకున్నాడు. వైష్ణవుని భార్య శైవునికి భోజనము పెట్టబోతే వైష్ణవుడు తన భార్యను తన్నబోయాడు. శైవుడు "రామ, రామ" అనుటకు బదులుగా "శివ, శివ" అని అన్నాడు. వైష్ణవుడు ఉగ్రుడై శివన్మరణ తన ఇంటిలో వనికిరాదని బాటసారిని వెళ్లి పొమ్మన్నాడు.

తన తప్పు క్రిమించి తనకు ఆ రాత్రికి అక్కడ పరుండుటకు స్థళమిమ్మని శైవుడు, వైష్ణవుని బ్రతిమాలాడు. ఎలాగైతే నేం వైష్ణవుడు కాంతుడై సరేనని అన్నాడు.

తెల్లవారు ధూమున నాలుగు గంటలకు శైవుడు నిద్రలేచి మామూలు ప్రకారము "శివ రామ బ్రహ్మం" "శివరామ బ్రహ్మం" అని అపలిస్తూ కూర్చున్నాడు. అది విన్న వైష్ణవుడు కొంప ముంచుకొని పొతున్నట్లుగా "ఒసే, పాపిష్టిదానా! నే చెప్పిన మాట విన్నావుటే? ఇంకేముందే, మన స్వామివారు నలిగిపోతూ వున్నారు. ఇద్దరి మధ్యపడి నలిగిపోతూవున్నారు. రా! రా!" అంటూ గాబరాగా భార్య దగ్గరకు పరిగెత్తెడు.

అది వినిభార్య "ఏమిటండి ఏమయిందీ? ఎవరు? ఎవర్ని నలపడం?" అంటూ నిదర మంచము మీదనుంచి లేచి వచ్చింది. అప్పుడు వైష్ణవుడు "ఓసి, దేఖ్యం వినవే! శివుడు, బ్రహ్మం మన స్వామివారైన రాములవారిని మధ్యపెట్టి నలిపేస్తూ వున్నారు చూడు" అంటూ శైవుని వంక చూపెట్టాడు.

శైవుడు గుడ్డు మిటకరించుకుంటూ "శివరామబ్రహ్మం" అంటూ వున్నాడు. వైష్ణవుడు వుండబట్టలేక ఒక బడిత పట్టుకుని శైవునివెంట బడ్డాడు. శైవుడది చూచి ఒకటే పరుగు.

పిల్లి శకునము

అనగా అనగా ఒక ఊళ్లో దాసప్ప అనే అతను వుండేవాడు. అతను ప్రతిదినము భిక్షమెత్తుకొని వస్తే అతనూ అతని పెళ్లాం జీవిస్తూండేవారు.

ఒకనాడు దాసప్ప తెల్లవారుయ్యాముననే లేచి స్నానంచేసి జోలె తగిలించుకుని భిక్షాటనకి సిద్ధమయ్యాడు. బయలుదేర బొత్తాండగా అతనికి వాకిట్లోనే పిల్లి అడ్డం వచ్చింది. "పిల్లి అడ్డమొస్తే అశుభము. ఇవ్వాలే భిక్షానికి పావద్దు" అని అతనిని పెళ్లాం చాల బ్రతిమాలింది. అయితే మన దాసప్ప వింటేగా! అతనికి యిలాంటి పిచ్చి నమ్మకా లేవి రుచించవు. అందుచేత భార్య మాటలు పెడచెవినిబెట్టి భిక్షాటనకు బయలుదేరాడు.

మొదట అతడు ఒక ఇంటివద్ద నిలిచి ఏ దేవుని ప్రార్థిస్తే ఫలముంటుందా అని ఆలోచనలోపడ్డాడు. అప్పుడు మన దాసప్పకు అదిశేమడు జ్ఞప్తికొచ్చాడు. "అదిశేమడు యీ సమస్త భూమండల మును తన ఫణములపై మోస్తూ ఎంతో ఓర్పుగల్గి వున్నాడుకదా! అతనిని వేడు

కొంటే ఏమైన ఫలముండునేమో" నని అదిశేమని పేరిట, "పవ్వాలించితివా ఓ శేషయ్యా, పవ్వాలించితివా!" అనే పాటను గట్టిగాను, మృదుమధురంగాను పాడెడు.

ఆ యింటాయన పేరు వేంకటశేషయ్య. ఆరుగు పొరుగువారు అతనిని 'శేషయ్య' అనే పిలిచేవారు. ఆరోజు శివరాత్రి అవటంచేత అతడు రాత్రంతా జాగారంచేసి సినిమాకు మూడవ అటకుకూడ వెళ్ళినప్పటి, పాదరక్షలైనా విప్పుకుండా పడుకొని సుఖ నిద్రలో నున్నాడు. మన దాసప్ప పాట వినేసరికి శేషయ్యకు మహా కోపమొచ్చింది. నిద్రాభంగము చేసినది ఒక కారణం, తనని పేరుతో పిల్చి లేపడం మరొక కారణంగా తీసికొని, కోపంతో బయటికి వచ్చి మన దాసప్పకు అర్థచంద్ర ప్రయోగము, పాదరక్ష పూజా రెండూ గావించాడు.

అక్కడనుండి బయల్దేరి మన దాసప్ప మరొక యింటిపంచ చేరుకున్నాడు. అప్పుడు మన దాసప్ప యిలా అనుకున్నాడు. "అదిశేమడు నాపై దయజూప

లేదు. శ్రీరామచంద్రుడు దయాస్వరూపి కదా! అతనిని స్మరించినచో కృపగల్గు నేమో!" అనుకొని, ఘోర్వము శ్రీరాముడు సీతతోగూడి అరణ్యములకు పోవునపుడు దశరథుడు పుత్రశోకంచే పాడిన, "పోపూ చున్నావా, ఓరామయ్యా, పోపూచున్నావా!" అనే పాటను దుఃఖరసంతో, గానంచేశాడు.

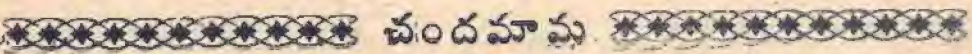
ఆ యింటాయనపేరు రామయ్య. అతని కేదో గొప్ప జబ్బు వచ్చి, అటో యిటో అనే స్థితిలోనుండగా, బంధువులందరూ అతని చుట్టూ గుమికూడి అతనికోసం విలపిస్తూ వున్నారు. మన దాసప్ప పాట వినేసరికి వారి కెక్కడలేని కోపమొచ్చింది. "చనివాక ముందే పిడు శకునపక్షిలాగ యిలా పాడు తున్నాడు," అని వారు బయటికి వచ్చి మన దాసప్పకు బాగా మంగళహారతి గావించారు.

తన దురదృష్టమును తానే నిందించు కొంటూ మన దాసప్ప మరొయింటికి దారి తీసేడు. అప్పుడు మన దాసప్ప యిలా అనుకున్నాడు. "అదిశేమనకు నాపై దయ లేకపోయింది. శ్రీరాముడు దయామయుడని అతనిని వేడినా అతడుగూడ కబాకింప లేదు. మగవారి హృదయము కఠిన శిల వంటిది. స్త్రీ హృదయము వెన్నవలె చాలా మెత్తనిదని పెద్దలు చెప్పుదురే! ఆ సీతమ్మవారిని స్త్రీత్రించినచో, ఆమెకైనా

నాపై దయకల్గక పోవునా?" ఈ విధంగా అనుకుంటూ మన దాసప్ప మరో గుమ్మం ముందు ఆగేడు. అప్పుడు మన దాసప్పకు సీతాదేవి లంకలో వేటబెట్టబడినపుడు, అంజనేయుడు ఆమెను అశోకవనము నందు కనుగొన్న సందర్భం జ్ఞాపక మొచ్చింది. ఆ సమయంలో అంజనేయుడు పాడిన "కనుగొంటి నమ్మా, సీతమ్మా, నిన్ కనుగొంటినమ్మా, సీతమ్మా!" అనే పాట లలపునకు వచ్చి, ఆ పాటను గంభీరంగాను, రాయుక్తంగాను పాడ సాగాడు.

ఆ యింటావిడపేరు సీతమ్మ. ప్రాద్దున్నె ఆమె పెరటిలో స్నానంచేస్తూవుంది. ఆ పెరటిగోడ వానచేత అక్కడక్కడ కొద్ది

కొద్దిగా పడిపోయింది. కాని, యిక గత్తంతరంలేక ఆమె అక్కడనే యెట్లా దడబుడా స్నానంజేస్తోంది. మన దాసప్ప పాట వివేసరికి సీతమ్మ గుండెలు గుండెల్లో లేవు. నిజంగా తన్ను ఆ దాసప్ప చూసే ఆ పాట పాడుతున్నా డనుకుంది. స్నానం చేసి చప్పున ఓరెకట్టుకుని ఒక మూల నుంచిన పాత చీపురు కట్ట తీసికెళ్ళి, మన దాసప్పను ఛడామడా నాలుగేట్లు వీపుపై బాదింది, "కుయ్యో... మొర్రో..." అనుకుంటూ మన దాసప్ప యింటి మొగం పట్టేడు.

దాసప్ప పెళ్లాం, వీపుపైనుండి వాతలు చూచి సంగతేమిటని అడిగింది. దాసప్ప జరిగినదంతా పూసగ్రుచ్చినట్లు పెళ్లాంతో చెప్పుకున్నాడు.

"నేను మొదట్లోనే చెప్పలేదా? పిల్లి అడ్డమొచ్చింది, యీవేళ ఎక్కడికి వెళ్లాడని? నేను ఎంత బ్రతిమాలి పా వీన్నావా? తగిన శాస్త్ర జరిగింది. నీకు కావలసిందేలే." అని ఆమెగూడ బాగా చీవాట్లు పెట్టింది.

పాపం, ఇదంతా పిల్లి మహిమే ననుకుని ఇంకెప్పుడూ పిల్లి అడ్డమొస్తే ఎక్కడకూ వెళ్లనని మన దాసప్ప తీర్మానించుకున్నాడు.

చూశారా! ఇందులో పిల్లి తప్పమాత్రం ఏముంది? అన్నీ అలా కలిసివచ్చాయిగాని.

ముగ్గురు చిత్రకారులు

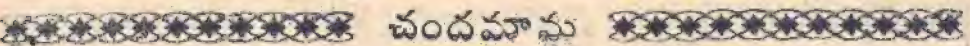
సంపాదన : శ్రీ ధనురామ్, బెజవాడ

ఒక ఊళ్లో ముగ్గురు చిత్రకారులు ఉండే వారు. ఆ పూరికొక జడ్డివచ్చి ముగ్గురిలో ఎవరు మంచిబొమ్మ వేసే వారికొక బంగారు గొలుసు ఇస్తానన్నాడు. ముగ్గురూ మూడు బొమ్మలు వేశారు. పెద్దవాడు ఒక పూలగుత్తిని, రెండవవాడొక పండ్లబుట్టను, మూడవవాడు ఒక తెరను చిత్రించారు.

ఒక తెనెటిగవచ్చి పెద్దవాని బొమ్మను చూచి నిజముగా పూలే అనుకుని దాని లోని తెనె తాగుటకు వచ్చి మోసపోయింది.

ఒక చిలక రెండవవాని బొమ్మను చూచి నిజముగా పల్లె ననుకుని పళ్లె తినటానికి వచ్చి మోసపోయింది.

తర్వాత జడ్డి 'మూడవ బొమ్మ ఏదీ' అనుకొని తెరను చూచి, ఆ తెరవెనకాల బొమ్మ ఉన్నదేమోననుకుని తెర ఎత్త బోయాడు. కాని వెంటనే అది బొమ్మ అని తెలుసుకొని బహుమతిని మూడవ వాని కిచ్చాడు. మిగతవారు కారణ మడుగగా 'పూలగుత్తి, ఒక పురుగును మోసగించింది, పండ్లబుట్ట ఒక పక్షిని మోసపుచ్చింది, తెరబొమ్మ ఒక మనిషినే మోసపుచ్చింది, కనుక ఆ మూడవవానికే బహుమతి యిచ్చాను' అన్నాడు జడ్డి.

చందమామ

కడుపునొప్పికి కంటివైద్యం

రచన : శుభల రామమూర్తి, వెంకటగిరి

రోగి

అమ్మరో చచ్చితి అయ్య దీనికిని నిమ్మళించెడిమందు నిమ్మరే మీరు కడుపునొప్పివలన కడుబాధ కలిగి విడుపుచూపుమ నిన్ను వేడుచున్నాడ.

వైద్యుడు

కడుపునొప్పిలర కలిగెను నీకు? కుడుములు నింపితే కుండలోపలను వల్లెటూరి పశువ బలముగామెక్కి యిల్లెగురంగను నేలకూసెదవు?

రోగి

పెసరట్లు తింటిని ప్రియముతో నేను చక్కని పెసరట్లు చలువచేయునని మాడిన పెసరట్లు మరిరెండు దినగ పాడు కడుపునొప్పి పై నుండి దూకె.

వైద్యుడు

తిండిపాతువలెను దింటివే యట్లు మొండివోలెను నొప్పి ముద్దు బెట్టెనుర పూయు మీ కాటుక పూయు మీ వేళ పూయుము కంటికి పూయు తిమ్మన్న.

రోగి

కంటికిమందేల కడుపునొప్పి యన కంటికి మనకైన గనరాదె నాకు మంచివైద్యం బయ్యో మాట బాగయ్యో పంచన సేతురే వసుధను నన్ను.

వైద్యుడు

మాడినయట్లకు మంచిమందగుర పాడు కడుపు నొప్పి పారిపావుమర మనక లేకుండిన మాడిన యట్టి పెసరట్లు తిందువే బేల తిమ్మన్న.

చింతమామ పజిల్ (బాహుళ్యవృద్ధికి)

అధారములు

అడ్డము :

- ఒక చిన్న కీటకము
- వ్యవహారము
- ప్రారంభము
- తెయ్యని వస్తువు
- భయము
- నేత్యపంతునిభార్య
- దీనితెవ్రాయుదుము
- రాత్రి
- ఒక వాద్యము
- అనత్యము

నిలువు :

- మూడడుగులు
- చైత్యుడు
- నిలిచివేయుట
- నింద
- వచ్చుట
- దయలేనివాడు
- ఆశ్చర్యార్థకము
- దీనిని చదువుదుము
- లవకుశలలో
- నేతము

ఒకడు

దొరగారి గుఱ్ఱం

అ ఊళ్ళో ఆయనను చూస్తే అందరికీ భయమే. ఎత్తుగా లావుగా ఉంటాడు; పెద్ద గిరజాలు, పెద్దపెద్ద మీసాలు, చేతులో ఎల్లప్పుడు ఒక పెద్ద కర్ర. ఆయన అ ఊరికి మొఖాసాదారు.

మొఖాసాదారుగారికి ఒక గుఱ్ఱము ఉండేది. ఆ గుఱ్ఱమంటే ఆయనకు ఎంతో అపేక్ష. అది చచ్చిపోయిందనే మాట ఎవడు నోట పలుకుతాడో వాణ్ణి ఊరి బయట చింతచెట్టు కొమ్మకు కట్టి ఊరి తీస్తానని ఆయన శపథము పట్టాడు.

కొంతకాలానికి గుఱ్ఱము చచ్చిపోయింది. ఆ వార్త మొఖాసాదారుగారితో ఎల్లాగు చెప్పడము? చెప్పకపోతే ఎందుకు చెప్పలే దని ప్రాణుత్తిస్తాడు. చెప్పినట్లయితే చింత చెట్టు కొమ్మకు కట్టి ఉరిపిస్తాడు.

పాలెళ్లు జీతగాళ్లు అంతా ఏమి చెయ్యటానికి తోచక ఆలోచనలోపడ్డారు.

వాళ్లలో సుబ్బడని పదిహేడేళ్ళ మాదిగ కుర్రవాడు ముందుకు వచ్చాడు. దొరగారికి వార్త చెప్పడానికై వాడు బయలుదేరు తుంటే "ఒరే, నిండు ప్రాణం ఎందుకు తీసుకుంటావు అగరా" అని ఒక ముసలమ్మ కేకవేసింది.

కాని వాడు వినిపించుకోలేదు.

సుబ్బడు తిన్నగా దొరగారి ఇంటికి వెళ్లాడు. "దొరగారూ, దండాలు" అని కేకవేస్తే, ఆయన మీసాలు దువ్వుకుంటూ ఇవతలికి వచ్చి, 'ఏరా సుబ్బా! ఇప్పుడెచ్చావు?" అన్నారు.

"ఏంలేదు దొరగారు."

"మనగుఱ్ఱం బాగా ఉందిరా?"

"సక్కగుంది దొరగారు. గుఱ్ఱానికేం దొరగారు. కాని, దొరగారూ, దానికి కళ్లుండయి, సూపులేదు. నాలుగు కాళ్లుండయి, అయ్యి కదలవు; లచ్చనంగా

పడుకోని ఉండది దొరగారు. మరి, ఎలవటి ప్రక్క బురదలో నానుతుండది. దాపటి ప్రక్క ఎండలో ఎందుతుండది, ఊపిరి పీలవడం కానరాదుగాని గుట్టానికేం దొర గారు," అన్నాడు సుబ్బుడు.

"అయ్యో, మనగుట్టం చచ్చిపోయిందీ?" అన్నారు దొరగారు.

"సచ్చిందని నా నోటితో నేననలేదు దొరగారు. తమరే అన్నారు గనక, మరి సంత సెట్టుదగ్గిరికి ఎప్పుడు పోదాం దొరగాడు" అని అడిగాడు సుబ్బుడు.

దొరగారికి కష్టమైంది. "అరే పార బాటున నేరు జారిందిరా, సుబ్బుడా! మరెక్కడా అనకు ఈ మాట" అని సుబ్బుడిని బ్రతిమాలుకున్నారు.

"దానికి కట్టిన కళ్లెము, జీను, కొదవ సామాను, దాని చర్మం నాకిస్తే నేను మాటా పలుకు లేకుండ ఉరకుంటాను. లేక పోతే..." అన్నాడు సుబ్బుడు.

వాడు కొరినవన్నీ వాడికిచ్చి దొరగారు బయటపడ్డారు. ముసలమ్మ ఆశ్చర్య పోయింది. ఉరంతా సంతోషించారు. సుబ్బుడికిమాత్రము అందరికంటే ఎక్కువ సంతోషము కలిగింది.

రోకంటి పాటలు

సంపాదన: ఈదర బసవపూర్ణమ్మ

విచిత్రం పుట్టింది యీ కొనలోన
గుప్పుడు పుట్టిన బాల మాటలాడింది
రాత్రి పుట్టిన బాల రాత్రి పడికింది.
కొయిలా కూయంగ కొండలదిరేను
కొయిలా నీవేల కూయకున్నావు?
గోత్రాల తమ్ముల్లు దున్నకున్నారు.
దున్నంగ మా ఎడ్లు, గుండలదిరేను.
తూరుపు యల్లు వంక దూలాలు వంక
దున్నివచ్చే మామెడ్ల కొమ్ముల్లు వంక.
కొండ రాళ్ళలోన కొట్టి పండింది
కొసెవారూ లేక పూచ తేలింది.
కొసుకో అన్నయ్య వేసుకో కుప్ప
నూర్చుకో అన్నయ్య నూరెడ్లబెట్టి
తోలుకో తమ్ముడా జోడెడ్లబెట్టి
పంచుకో రన్నయ్య పదిమంది నెట్టి.

పజీలుకు జవాబు

	క	గ		అ	ది	
రా		జ	దు	పు		బె
క	ల	ము		ట	కో	రా
	పు				మ	
వా	దు	క		ప	టి	క
దు		పా	వి	త్రి		న్న
	రే	యి		క	ల్ల	

అబ్బాయిలూ, అమ్మాయిలూ!

పై చిక్కు చదరం మధ్యని ఒక కొటవుంది చూశారు. చదరం నాలుగు మూలలూ నలుగురు సైనికులు గుఱ్ఱాలమీద వచ్చివున్నారు. ఆ నలుగుర్లో ఎవరో ఒకరు మాత్రమే ఆ కొట చేరుకోగలరు. ఆ అదృష్టవంతుడెవరో కనుక్కొండి చూద్దాం.

12 పెజిలోని చిక్కుబొమ్మలకి జవాబు :

1, 6 నెంబర్ల జతలు రెండూ ఒకే మోస్తరువి.

శరత్ వాయి రచనలు

చక్రపాణి అనువాదాలు

వ్యాకర్త	[నవల]	1	12
సుభద	..	1	8
దేవదాసు	..	1	8
పర్మియులు	..	1	8
నవవిధాన్	..	1	0
చంద్రనాథ్	..	1	0
పరిణిత	..	0	12
అడవిదీ	..	0	12
పత్రివ్రత	..	0	12
హేమాంగిని	..	0	12
చిన్నపతి	..	0	12
మావారు	..	0	12
కాశీనాథ్	..	0	12
మహాశుకు	[కథలు]	0	12
నారీరమాల్య	[వ్యాసం]	0	12

డి.పెక్టివు నవలలు

కడపటిమాట	..	0	12
మాయమైన మణిహారం	..	0	12
కప్పిటోయిన పెల్లివాతుడు	..	0	12
కగినికాన్తి	..	0	12
పారిటోయిన యుద్ధతైదీ	..	0	12
దివాళా ఎడేట్	..	0	12
అంతులేసి ఆశ	..	0	12

నారీప్రేషి [మైత్రా]	అనువాదం కథలు	1	8
పరాజయం	.. ..	0	12
ఉదరనిమిత్తం [నాటకం]		1	0
పెద్దకప్పం చిట్టరవిలో [రాజ్ చౌదరి]		0	12
హనుమంతుని స్వప్నం [పదనరాం]		0	12
మెట్టివేదాంబం [పాపూర్]		1	0
బెంగళీకథలు [ఎన్.కృష్ణానిక కథలు]		0	12
ప్రగల్భాప్రేమ [అత్యుత్తమ కథలు]		0	12
వాంఛనీయం [రాజీయ కథలు]		0	12
డి.పెక్టివు [నాటకం]		0	12
అ.వి.కర్ణ	[నాటకం కథలు]	1	0

కుటుంబరావు రచనలు

నిలవనీరు [అత్యుత్తమ కథలు]		1	8
మొండివాడు	..	1	0
కాంచెరపుడు	..	0	12
వరప్రసాదం	..	0	12
కవిరాట్ట [గర్భికలు]		0	12
కులం లేని మనిషి [నవల]		0	12
అరుణాపయం	..	1	0
మారుపేర్లు	..	0	12
నీకేం కావాలి	..	0	12
ప్రణయరంగులు [నాటకం]		1	0

అన్ని హాగినోబావిమ్ము స్టాల్పులోమా దొరుకుతవి. లేదా మాకు వ్రాయండి.
6-0-0 పుస్తకాలు తెప్పించిన పోస్టు ఖర్చులు మేమే భరించెదము.

యువ బుక్ డిపో

పోస్టుబాక్కు నెంబరు: 1686, మద్రాసు.

ఆంధ్రభాషకు

అవసరమైనవి

సమాసాలంకార భండోదర్పణము

హైస్కూలు విద్యార్థిలోకమునకు
అత్యంత అవసరము. కవిత్వము నేర్చుకొన
గోరువారికి కలదీపికవంటిది.

గ్రేజు కాగితము. వెల 1-0-0

ఆంధ్రనామ సంగ్రహము

ఆంధ్రపదజాలమును తెలుపు నిఘంటువు
ఇందు ప్రకృతులు, వికృతులు, వ్యాకర
ణాంశములు చేర్చబడినది.

గ్రేజు కాగితము 136 పుటలు వెల 0-12-0

నీతిచంద్రిక

(పుడూసు T. B. C. వారిచే అచ్చా కాబడినది.)

నీతిని బోధించు కథ లనేకములుగలవు
గ్రేజు కాగితము 144 పుటలు వెల 0-12-0

అమరకోశము

మూడు కాండలు. మూలమును ముత్య
మూలవంటి పెద్ద అక్షరములలో ముచ్చటగా
ముద్రించబడినది.

గ్రేజు కాగితము 148 పుటలు వెల 1-4-0
రాయల ఆంగ్లో-తెలుగు ప్రైమరు 0-6-0
రాయల హిందీ-తెలుగు ప్రైమరు 0-6-0

వివరములకు :

రాయలు ఆంధ్రు కో;

పల్లిపర్వ. : : కడప.

S. S. L. C. PUBLIC EXAMINATION 1949

MODEL GEOGRAPHY QUESTION PAPERS

(With Answers in Telugu)

By N. Suryanarayana, B.A., B.Ed.

Senior Geography & History Assistant
M. R. College High School, Vizianagaram.

Written on the model of the S. S. L. C.
Geography Papers of 1947 & 1948; contains
Maps, Sketch Maps, Contours and other
Diagrams, Paragraph Answers, Sentence
Answers etc; Latitudes & Longitudes, ques-
tions on climate and commercial statistics
etc. Very useful for VI & V Form Students.

For Copies apply to the Author.

Price Rs. 1-4-0 per Copy.

యువ

ఈనెల (జూలై, 1948) నించి, సాలు
చందా రూ. 3 0-0, విడిప్రతి 0-4-0.

పాఠకులు ఈ మార్పు గమనించ
వలసిందిగా కోరుతున్నాము.

*

పాత చందాదారులకు యికముందు
వారి చందా క్రొత్త రేట్లు ప్రకారమే
జమ చేసుకొంటాము.

మేనేజరు : యువ

పోస్టుబాక్సు నెంబరు : 1686, మద్రాసు.

నాజూకుకు ..
నాణ్యునికి ..
మన్నికకు ..

ప్రసిద్ధిగాంచిన పింగాణీ వస్తువులు.

ఇండియా సిరామిక్స్ లిమిటెడ్

నెల్లూరు :: కాళహస్తి :: మద్రాసు

ఈస్ట్ & వెస్ట్ ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ కంపెనీ, లిమిటెడ్, బొంబాయి

[1913 లో స్థాపితము]

ప్రధానకార్యాలయం: 'ఈస్ట్ అండ్ వెస్ట్ బిల్డింగ్', పోర్టు, బొంబాయి.

34 సంవత్సరాలుగా దేశసేవచేస్తూ జాతీయోన్నతి

పెంపొందిస్తూ ఉన్న ప్రముఖ భారతీయ వీమా సంస్థ.

అధికంగా సుస్థిరమై, పాలిషీదార్లతోనూ, ఏజంట్లతోనూ

వ్యవహరించుటలో సంస్కారానికి పేరెన్నికగన్న సంస్థ.

1944లో జరిపిన అదనపు వ్యాపారం కోటి రూపాయలు మించింది.

చురుకైన నటునంటిన్నీ, పలుకుబడి కలిగినటునంటిన్నీ వ్యక్తులు

ఏజన్సీలకొరకు దరఖాస్తులు పెట్టుకోవచ్చును.

వివరాలకు :

శ్రీ జె. యస్. రెడ్డి,

ట్రాంచి సెక్రటరీ.

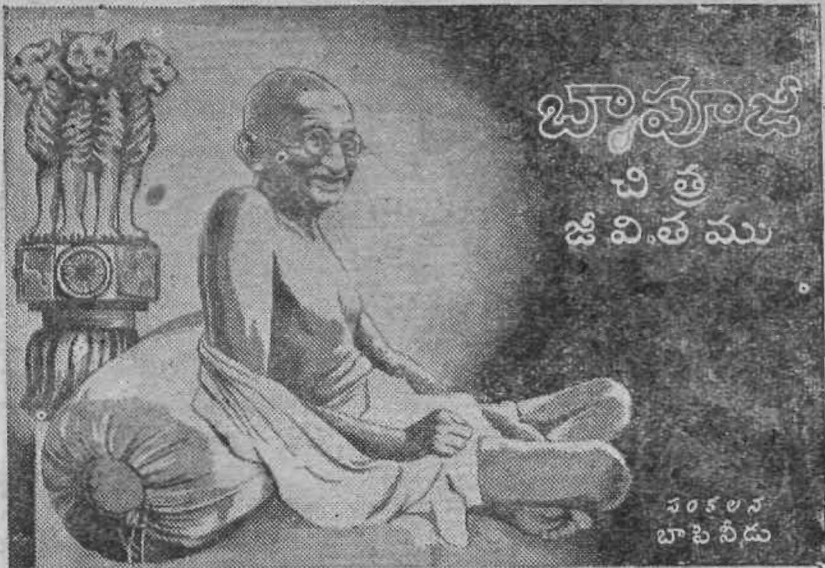
శ్రీ వి. ఎ. నాగరెడ్డి,

చీఫ్ ఏజంటు.

377, ఎన్వేన్వేడ్, మద్రాసు. రాయలసీమ ఏరియా, విక్టోరియాపేట, అదేని.

శ్రీ యస్. మల్లికార్జునరావు, అగ్లనైజింగ్ సెక్రటరీ, బెజవాడ.

$\frac{1}{4}$ క్రొ. సై. 120 పెజీటు. 100 అపూర్వ చిత్రములు. పంగవాణీకము; జీవితములన్నీ త్రివర్ణ ముఖత్రముతో వెలరు. 3-8-0 పోస్టేజిగాక కొద్దిప్రతులుమాత్రమే. వెంటనే మీ ఆర్డరునుపంపి జాతీయ జ్ఞానమందిరము : 5-5 మాస్ట్రీన్ రోడ్డు, రాయపేట, మదరాసు - 14.

అబ్బాయిలూ, అమ్మాయిలూ!

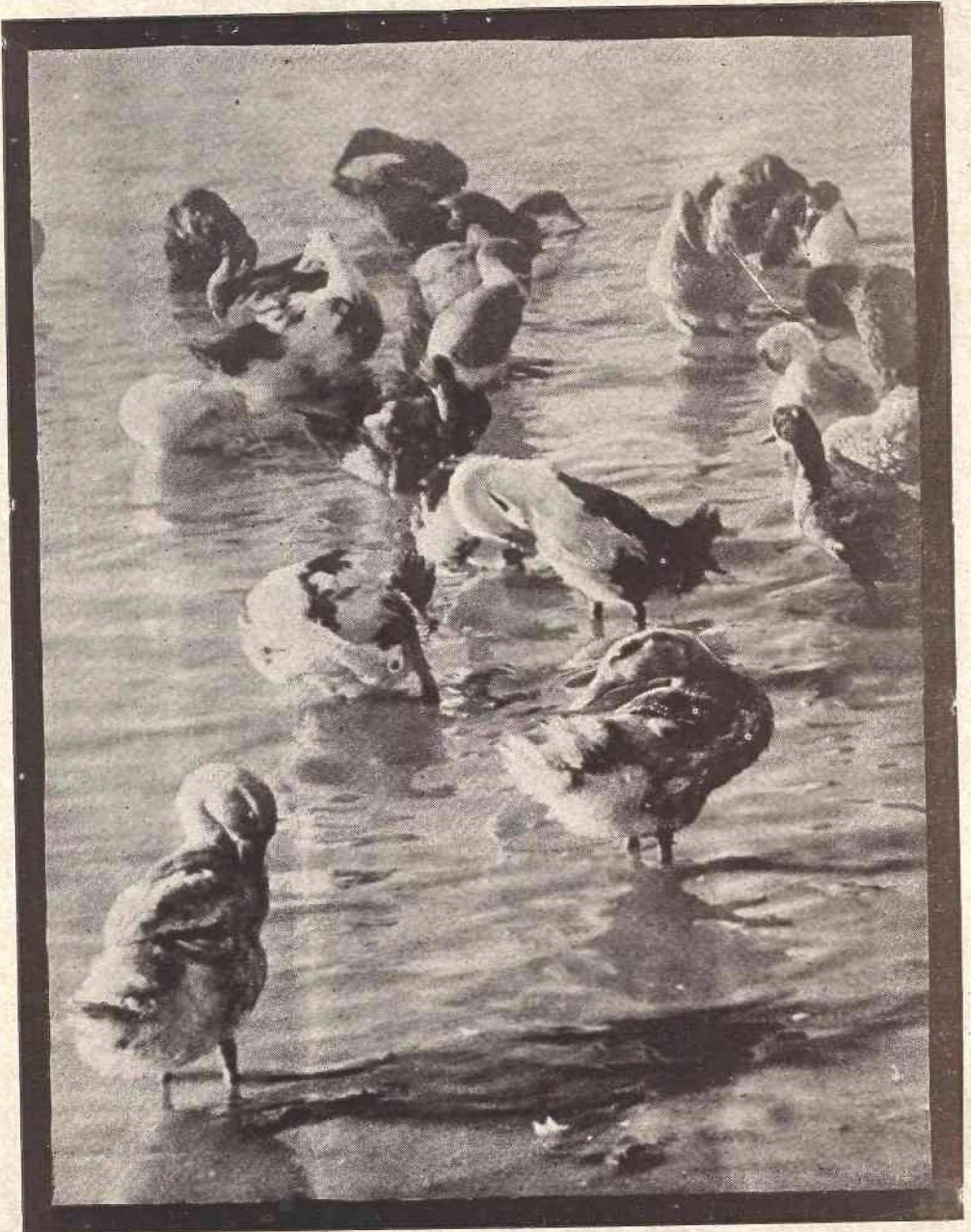
మీరు కథలుగాని, పాటలుగాని యింకా ఏమైనా రచనలుగాని మాకు పంపేటప్పుడు మూడు కానుక పోస్టుబిళ్లకూడా పంపాలి. మీరు పంపినవి వేసుకుంటున్నామో లేదో మీరు తెలుసుకోవాలన్నా, వేసుకోకపోతే వాటిని మీకు త్రిప్పి పంపాలన్నా ఈ మూడు కానుక బిళ్ల పంపటం అవసరం. మీ రచనగురించి ఏమైనా తెలుసుకోవాలంటే రచనతోపాటే మూడుకానుక బిళ్లకూడా పంపాలి. రచన పంపినతర్వాత వ్రాసిన ఉత్తరాలకి జవాబు యివ్వటానికి వీలుండదు.

చందాదారులు, మాకు వుత్తరాలు వ్రాసేటప్పుడు తమ చందా నెంబరుకూడా వ్రాయుటం ఎంతో అవసరం. అలా చందా నెంబరు తెలియజేయకండా వ్రాసిన ఉత్తరాలకి జవాబు వ్రాయటంలో చాల అలసట జరగవచ్చు.

రచనలు పంపే అడ్రసు ఇది:

సంచాలకుడు: చందమామ

పోస్టుబాక్సు నెంబరు: 1686, మద్రాసు

Chandamama July '48

Photo by R. Krishnan

మేమందరమూ ఒకటి!

చందమామ సామెతలు - ౧

బాల పాపలు ఇంటికి వెలుగు
చందమామ దేశానికి వెలుగు!

చందమామ కన్నడంలోనూ
ఆరవంలోనూ కూడా వస్తున్నది